

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 2. szám
2017. június

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:
Fókuszban a Nyírerdő Zrt.
Az EFDSZ VIII. kongresszusa
Kitekintő: Csóka Péter – FAO
A gereznaszobrász – Magyarovics Károly

Arcok a kongresszusról

Gelencsér János – SEFAG ZRT.

Kovács Ágnes – Zalaerdő Zrt.

Kráncz Róbert és Bakcsa Zoltán – Zalaerdő Zrt.

Mézés Lajos – KEFAG ZRT.

Kovács Ágnes – Zalaerdő Zrt.

Dudás Péter elnök és dr. Csonka László ügyvéd

Naszladi Géza – SEFAG ZRT.

Sebestyén János – VADEX ZRT.

Varga András – Gemenc Zrt.

Battáné Császár Erika – Északerdő Zrt.

Tóth István – TAEG ZRT.

Berényi Attila – Gemenc Zrt.

Dani Gézané és Mézés Lajos KEFAG ZRT.

Becker Mária – NEFAG ZRT.

Csathó László – VADEX ZRT.

Megszületett – kétharmados többséggel!

Van már nekünk, van már nekünk... no nem csak elnökünk, hanem (rég-új) erdőtörvényünk is. Ha nem is vadonatúj, ha nem is egységes zöldtörvény, de a miénk.

Sajna a parlamenti végaszavazásnál egyéb elfoglaltságom miatt, nem lehettem jelen, így nem voltam tanúja a szavazás eredményének kihirdetésekor fölszattanó (udvariassági) tapsnak, és az esetleges ovációnak, üdvözlésnek sem.

Hosszú ideig tartott a végső szöveg megalkotása, sok munka, sok vita rakódott be a törvény sorai közé. Az eredmény, ahogy az lenni szokott, nem aratott osztatlan sikert. Vannak, akik rég' várt előrelépésként ünneplik, mások megbocsáthatatlan visszalépésként. Vannak, akik számára a megújult erdőtörvény a korlátoktól való megszabadulást, és a gúzsba kötve táncolás végét jelenti. Mások újra a gödör mélyére szoritásként, az alkotás megnehezítéseként élik meg.

A zsinórmértéket jelentő erdőtörvény megszületése nem csupán szakmai teljesítmény, hanem évekre, évtizedekre(?) meghatározza a hazai erdőállományok sorsának alakulását. De nem csupán az erdők sorsát, hanem az erdőt telepítő, azokat gondozó, óvó, védő, kezelő szakemberek és erdőtulajdonosok jövőjét is döntően meghatározza.

Nem akarom a korábbi erdőtörvények születésének történelmi előzményeit részletesen föl idézni, de nem kerülheti el figyelmünket az a tény, hogy egyrészt növekedett a feszültség a törvényalkotás körül a jelen felé haladva, másrészt pedig talán visszanyerte a szakmai közönség azt fajta demokratikus beleszólási lehetőséget, ami a XIX. században alakult ki az erdészeti jogalkotásban. Egykor az erdőtörvényt az Országos

Erdészeti Egyesület alkotta meg, hiszen ott álltak rendelkezésre azok a szakemberek, akik értették az erdő születésének biológiai, közösségi létét és végül a használati lehetőségeit és körülményeit.

A legutóbbi két törvényalkotási folyamatban már a társadalmi szervezetek széles köre vehetett részt. Ez ugyan nem könnyítette meg a folyamatot, sőt mondhatni jelentősen megnehezítette és lassította, de szinte minden érintett érdekcsoport artikulálhatta véleményét.

2012-ben kezdődtek meg a törvényalkotás előkészületei, és 2015-ben készült el az OEE munkacsoportjának javaslata. Ez a dokumentum kiter többek között a rendezetlen magánerdők okozta problémákra, a természetvédelmi törvény párhuzamos rendelkezéseire, a vegetációs időszakra vonatkozó merv korlátozásokra, a CO₂ kvóta bevételeire, de az erdei forrászvekre, az erdészeti magánutakra és az erdőt károsító abiotikus hatások körére is.

A folyamat tehát PC, politikailag korrekt módon, demokratikus keretek között zajlott.

Május 16-án 10 óra 23 perckor fogadta el a Parlamentben a képviselők többsége a T.14461 számú törvényjavaslatot a benyújtott módosításokkal együtt, így a 2009. évi Erdőtörvény jelentős mértékben megújult. Az Országgyűlés 117 igen, 57 nem és 1 tartózkodás mellett, vagyis kétharmados többséggel fogadta el a jogszabály módosítást. A régi-új törvény 2017. szeptember elsején léphet hatályba.

Az Országgyűlést aznap vezető Jakab István alelnök külön köszöntötte a parlamentben megjelent erdész szakembereket, ágazati vezetőket, szakértőket és a szakmai szervezetek képviselőit, akik részt vettek a törvény megalkotásának több éves munkájában.

A törvényalkotási folyamathoz méltóan az idej Kaán Károly emlékévé keretein belül hamarosan sor kerül a kiemelkedő magyar erdőmérnök mellszobrának fölavatására a Földművelésügyi Minisztérium árkádsorában található panteonban.

Az EFDSZ pedig örömmel nyugtáztatja, hogy eredményesen megtartotta VIII. kongresszusát, bővítette nemzetközi kapcsolatait, és készülhet a nyár végén, Miskolcon zajló XXI. Nemzetközi Erdészeti Sportnapokra.

Szeretettel várjuk kollégáinkat, sportolóinkat az erdészek idej szpartakiájára.

Zétényi Zoltán

Tartalom

Fókuszban a Nyírerdő Zrt. –
A nyírség aranya 2

Az erdő szerelmese –
Varga Antal kerületvezető erdész 2

Az akácbirodalom
élén – Szalacsi Árpád
vezérigazgató 4

„Sokszínű a munkánk” –
Tölgyfa Gábor erdészeti igazgató . 7

Csada Miklós „vezető”
beosztásban 9

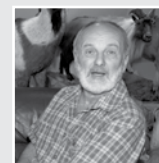
A VIII. kongresszusunk 10

Nyugdíjasoknak – Találkozó
Jánoshalmán 12

Kaán Károly emlékévé II. – Az érdek-
képviselés és Kaán Károly 14

Mit kezdünk
majd a fával... ?
Beszélgetés
Csóka Péterrel . . 16

A gereznaszobrász –
Magyarovics Károly
preparátor 18

Természetesebb életet az erdőben! 20

Lembergben
ülésezett az
Európai Erdészek
Tanácsa 22

Könyvekről 23

Krónika – Hírek 24

Nyírerdős pillanatok B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 2. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **A címlapon** – Szalacsi Árpád vezérigazgató és Varga Antal szakszervezeti titkár • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlapárusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ.

Az akác a Nyírség aránya

Bemutkozik a Nyírerdő Zrt.

A Nyírerdő Zrt. kollektívája Magyarország távol-keleti részén, két megyében, Szabolcs-Szatmár-Beregben és Hajdú-Biharban 60 ezer hektár állami tulajdonú erdőt gondoz. Az erdőgazdálkodás minden tevékenységét végzik, a szaporítóanyag termeléstől kezdve az erdőtelepítésen és erdőfelújításon, az erdőművelésen-kezelésen át a fafeldolgozásig és értékesítésig. A hab a tortán a nemzetközi hírnevet szerzett vadgazdálkodásuk. Különös tekintettel a dámvadra. Ők sem úszták meg a Natura 2000 területek kijelölését, de vannak igazi védett területeik is. Büszkék az ősi homoki tölgyes reliktumokra, és komoly erőfeszítéseket tesznek két nagyváros, Nyíregyháza és Debrecen lakóinak közjólétéért, és az aprónép erdei iskoláztatásáért.

Szalacsi Árpád vezérigazgató, Tölgyfa Gábor erdészetigazgató, Varga Antal kerületvezető erdész, Belicza Zoltán üzemvezető és Csada Miklós anyagbeszerző mesélt a társaság örömeiről és gondjairól.

A Nyírerdő egyik büszkesége a dámvad

Az erdő szerelmese

Varga Antal kerületvezető erdész, a Nyírerdő Zrt. szakszervezeti titkára

Nyírbátor határában egy bekötőútnál találkozzunk, ahonnan a fölvezetésével egy virágzó akácshoz hajtunk. A fák teljes virágzásban illatoznak, erős zúgás hallható, a méhészek öröme. A szárnyas dolgozók szorgalmasan gyűjtenek. Egy kőhajításnyira mobil kaptár kocsi táborozik, nem messze attól pedig a tulaj sátrazik. Ma már nem lehet felügyelet nélkül hagyni a méheket. Az erdész és a méhész békés egymás mellett élésben élvezzi az akác sokoldalú hasznait.

A Nyírbátori Erdészet új székházának gyönyörű tanácstermében folytatjuk a beszélgetést. Varga Antal 2017-ben lesz ötven éves, és az édesapja erdészetvezető volt Tiborszálláson, édesanyja pedig az általános iskolában volt pedagógus. A szakmai minta adott volt. A család az egykori grófi kastélyban lakott, benn az erdő közepében.

Varga Antal – Ott szerelmesedtünk bele az erdőbe, hisz' azt láttuk minden nap. Természetesen az öcsémmel mi is erdészek szerettünk volna lenni, és azok is lettünk.

1980-ban egyesült Tiborszállás Nyírbátorral, és mi is ide költöztünk. 1981-ben kezdtem Szegeden a szakközépiskolában. Én is az akkor még FEFAG (Felsőtisza Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság) ösztöndíjasa voltam, és havonta négyszáz forintot kaptam.

ErFa Híradó – Ezt akkoriban társadalmi ösztöndíjnak hívták. Hogy' telt egy nap annak idején, még az erdő közepében?

V.A. – Állandóan bújtuk az erdőt. Ahogy hazajöttünk az iskolából, a táskát lecsaptuk és irány az erdő. A kastélynál lakott hat-hét család, nekik is voltak velünk egykorú gyerekeik, együtt bandáztunk.

ErFa Híradó – Mikor kapott először fegyvert a kezébe?

V.A. – Vadászatok után a teraszon pulcolhattuk apánk puskáját. A hajtásban is mindig ott voltunk. A kastély mellett a vadásztársaságnak fácántelege is volt, azt örítettük a vadőrökkel. Általános iskolás

korunkban lóhattunk először felügyelet mellett sörétes fegyverrel.

ErFa Híradó – Mostanában is vadászik?

V.A. – Ez kissé „leáldozóban” van, nem nagyon van rá időm. Újabban már nem is szívesen lövök, inkább elnézem a szórón, ahogy eszik a vad.

ErFa Híradó – Ezen a területen milyen vad él?

V.A. – Van minden. Már gímszarvas is él szép számmal. Erdély felől jönnek át és megletelepszenek.

ErFa Híradó – Ha sok a vad, akkor védekezni is kell...

V.A. – A makkvetést kerítéssel védjük a disznó ellen, de a legnagyobb kárt az őz meg a szarvas okozza azzal, hogy lecsipkedi a hajtást. Nehéz kihúzni a facsemetéket a vad szája alól.

ErFa Híradó – Milyen állomány alkotja a kerületét?

V.A. – 60 százalék akác, 20 százalék nyaras, 10 százalék tölgyes, 5 százalék fenyves és ugyanennyi egyéb lágylombos.

ErFa Híradó – Vannak-e védett vagy naturás területek?

V.A. – A kerületben közel 20 hektárnyi naturás terület van, egy védett lápos szomszédságában, ami egy jóval magasabban fekvő fenyves-akác terület. Annyi a könnyítésünk, hogy nem kell őshonos fafajjal felújítani, a fenyő helyett is akácot teszünk, ha letermeljük, mivel a gyenge termőhely miatt mást nem célszerű.

ErFa Híradó – Milyen gondok, nehézségek adódnak a kerületben?

V.A. – Az állandó küzdelem az időjárás miatt, hogy fenntartható erdőket tudjunk nevelni. Előfordul, hogy öt-hat hétig nem esik egy csepp eső sem. A domborzati viszonyok miatt nagyon változó egy erdőrészen belül a famagasság, így a dombtetőkön 5–10 m, míg a lentebbi részeken 25–30 m-re is megnő az akác. Nehéz az ápolás, tárcsázás, megszenvedünk, hogy három-öt éven belül át tudjuk adni az erdőt. A fenyveseknél a fafajcsere nem megy könnyen, mert elsavanyodik a talaj, az akác csemetét vissza kell vágni, néha több éven keresztül is, hogy a gyökere megerősödjön, és jobb növekedést produkáljon.

ErFa Híradó – *Mi az erőssége a kerületnek?*

V.A. – Szerencsére van szabad munkaerő, akik a nagy ültetési szezon idején, ősszel és tavasszal jönnek dolgozni. Az erdőszélénél 57 fő közfoglalkoztatottat alkalmazunk, ebből a kerületben 11 fő dolgozik. A térségben az elszegényedés és munkanélküliség okoz azért problémát is, mivel az erdeinkben jelentősen elszaporodtak a falopások. Nemcsak a faluszéli erdőkben, hanem szinte mindenhol, szervezetten, motorfűrésszel felszerelve pillanatok alatt kivágnak 1–2 köbméter fát, fölrakják gépkocsira és elviszik. És nem csak faanyagot, hanem képesek a makkvetéseket védő vadvédelmi kerítéseket és az oszlopait is ellopni.

ErFa Híradó – *Hogy lehet védekezni?*

V.A. – Van egy állandó biztonsági öröm, egy külső céges alkalmazott, aki kint van a területen. Egymást segítve próbáljuk a ránk bízott vagyont megvédeni. A téli időszakban összefogunk a rendőrökkel, kollégákkal és a veszélyeztetett területeket végigjárjuk. Sajnos, még ha el is fogunk tolvajokat, és előzetesbe beviszik, nincs hatása. Gyorsított eljárással megbüntetik, majd kiengedik, de a pénzbüntetést nem tudják befizetni. Kezdődik minden előlről. A szociális tűzifát is eladják, mert villannyal fűtenek, a lopott árammal. A szervezett csapatok figyelő emberekkel, mobiltelefonnal jelzik az ellenőrzéseket. Kamerával is próbálkoztunk, de általában másnap már nincs meg. Előfordult, hogy a legutolsó kép az volt a kamerán, ahogy bottal ütötték. Vannak önkormányzatok, amelyek a bekötő utakhoz kamerákat helyeztek fel, de

ott is ledobálják, csúzlival kilövik, úgy hogy végül feladják.

ErFa Híradó – *Az arányokat tekintve mennyi idő jut a területre és mennyi az adminisztrációra?*

V.A. – A terepen a feladatokat el kell végezni, de nagyon sok az adminisztrációs munka is. Ezt is általában a területen végezzük, az erdőszetre csak értekezletre vagy elszámolások idején jövünk be, ill. a faanyag értékesítés után a papírok leadása végett.

ErFa Híradó – *Ezek szerint a gépkocsi az iroda...*

Akác, a Nyírség aranya

V.A. – Úgy van. De este, amikor hazamegyek, az elmaradt papírmunkákat még otthon elvégzem.

ErFa Híradó – *Hogy fér bele a mindennapi munkába a szakszervezet?*

V.A. – Hát, nem nagyon. A többi erdőszet titkáraival telefonon meg e-mailben tartom a kapcsolatot.

Némi nosztalgiával meséli, hogy régen az volt a rend, hogy ha valaki belépett az erdőszethez, akkor azon nyomban belépett a szakszervezetbe is. Akkor sem volt kényszer, de sokkal nagyobb volt a szervezettség.

V.A. – Azokból a kis egy százalékokból (a fizetés egy százaléka a tagdíj) futotta mindenféle rendezvényre, segélyre, ajándéokra. Mentük kirándulni, szerveztünk majálist. A cég akkor is támogatót, a kiadások felét általában biztosította. Lassan a tagság kiöregszik, egyre kevesebben vagyunk, nem tudunk annyi tagdíjbevételezést tenni, amiből ilyesmit fizethetnénk. Kénytelen leszünk a segélyeket is csökkenteni.

ErFa Híradó – *„Elfogynak az idősebb tagok” – mondta. Az új belépőkről miként szerez tudomást? Hogy tudja beszervezni őket?*

V.A. – A titkárok tudják, ha érkezik egy-egy új kolléga az erdőszetükhöz. Ilyenkor én is megkeresem és igyekszem rábeszélni, hogy lépjen be. Elmondom, hogy és miben tud segíteni a szakszervezet a dolgozóknak, miért is lenne jó, ha támogatnának bennünket.

ErFa Híradó – *Mit mondanak a megszólított új belépők?*

V.A. – Az érkező fiatalok úgy gondolkoznak, hogy nekik is jár a kollektív szerződés szerinti juttatás az illetményfa, a cafetéria, akkor meg minek legyenek tagok. Pedig ezeket a szakszervezet „harcolta” ki. Mintha félnének a szakszervezettől, mint egy kisördögtől. A legtöbbjüknek fogalma sincs arról, hogy miért is jó, ha van szakszervezet egy cégnél. Egy régi, kommunista, megrögzült dolognak tartják.

ErFa Híradó – *Hogy lehetne ezen változtatni?*

V.A. – A fizikai állományban dolgozók alacsony keresetűek, így nekik minden ötszáz vagy ezer forint számít. Sokan kerülnek nehéz helyzetbe, minden forintnak meg van a helye. Így sokan kilépnek, ill. be sem lépnek a szakszervezetbe.

ErFa Híradó – *A cégvezetés hogy tekint a szakszervezetre?*

V.A. – Azt mondhatom, hogy jól együtt tudunk működni. Ahogy hallom a többi cégnél dolgozó kollégáktól, a Nyírerdő az egyik legkorrektebb ilyen téren. Le tudunk ülni, meg tudunk beszélni szinte mindent, és ami bérfejlesztésekben adható volt országos szinten, azt maximálisan megkaptuk.

ErFa Híradó – *Volt-e emlékezetes vita a cégvezetéssel?*

V.A. – Pár éve, amikor fölvetődött, hogy a fűrészüzemet át kell szervezni. Végül megoldódott, tisztázódtak a félreértések.

ErFa Híradó – *Mekkora a szervezetség?*

V.A. – A Nyírerdő Zrt.-nél a 296 fő állandó dolgozónkból 98 fő szakszervezeti tagunk van. Így csak 33 százalékos a szervezettségünk.

ErFa Híradó – *A kollektív szerződés megkötött?*

V.A. – Igen, van kollektív szerződésünk és nem változtattunk rajta, csak a törvényi és jogszabályok változásaiából adódóan módosítottuk!

Zétényi Z. – Nagy L.

Az akácbirodalom élén

Beszélgetés Szalacsi Árpád vezérigazgatóval

ErFa Híradó – 60 ezer hektár két megyében, kilenc (+1) erdészet a Kárpátaljától a Hortobágyig terjedő területen. A társaság mely adottságaira, teljesítményére a legbüszkébb?

Szalacsi Árpád – A faállományaink hozami lehetőségei az országos átlagot tekintve átlag alattiak és mégis társaságunk eredményei messze átlag fölöttiek. Szervezetműködésünk is egyedi, az ún. decentralizált irányítási formát alkalmazzuk, ahol erdészeink profitcenterként működnek. Kialakítottunk egy olyan akáctermelési kultúrát, amely exportorientáltságú, hozzáadott értéket tartalmaz, bevezettük a magyar akácot a nyugat-európai piacokra, folyamatos termék-innovációt valósítottunk meg. Dámgazdálkodásunk elért eredményei világraszólók.

ErFa Híradó – Mely tényezők okozzák a legtöbb gondot a vezetésnek?

Sz. Á. – Az alföldi termőhelyek ökológiai vízpótlásában, vízvisszatartásában nincs előrelépés, ez mindenféle természetközeli, természeti értéket megtartó erdőkezelés alapja. A biztos jövedelmet hozó ültetvényes fatermesztés Magyarországon nem kapta meg az öt megillető helyet. Így a magyar faipar sem tud hosszabb távon olyan alapanyaghoz jutni, amellyel nyugat-európai fafeldolgozókkal versenyhelyetbe kerülhetne. Az erdész szakma társadalmi megítélése a nagyon sok erőfeszítés ellenére keveset javult. A sorozatos vizsgálatok sem segítik a nyugodt, hosszú távú gondolkodást megalapozó munkavégzést. Olyan közegben dolgozhatunk jelenleg, ahol az erdőtől veszünk el energiákat, pedig nyakunkon a klímaváltozás, a nagy területen bekövetkezett erdőkárok szakszerű felszámolása egyre több feladatot ad.

ErFa Híradó – Az őshonos tölgyesek és az akácosok a területen jól megférnek egymás közelében. A gazdálkodásban, erdőkezelésben milyen hangsúlyok vannak az egyik és a másik állományokkal kapcsolatban?

Sz. Á. – Felelős állami erdőgazdálkodóként nem is mondhatok mást: minden erdőkezelést az Erdőtervben meghatározott *rendeltetés* határoz meg. Kollégáim szakmai tudása minden, vagyonekezelésünkben álló erdőállomány nevelését, felújítását lehetővé teszi. Társaságunk a termőhelyállóságot tekinti meghatározónak, így mind a

tölgynek, mind az akácnak megvan a helye a nyírségi termőhelyláncokon.

ErFa Híradó – A sok akác ellenére sok a védett és Natura 2000 területük. Az akác nyereségessége ellensúlyozza-e a védettségéből eredő hátrányokat, esetleges veszteséget?

Sz. Á. – Igen. De hangsúlyozni kell, hogy nem csak az akác, hanem a nemes nyár vagy a fenyő állományok is segítik ezt. De a védett területeken is úgy gazdálkodunk, hogy a lehetőségeink szerint onnan is faanyaghoz jussunk. Az ültetvényes fatermesztés bevételei a természetvédelmi célú tevékenység mellett többek között a közéleti tevékenység költségeit is „viselik”.

ErFa Híradó – A szaporítóanyag termesztése sok helyütt teljesen megszűnt. A Nyírerdő nem is egy csemetekertet üzemeltet. Miből adódnak az igények és mi biztosítja a rentabilitást?

Sz. Á. – A társaság üzemeltetésében lévő hét, engedéllyel rendelkező csemetekertből hatban folyik különböző volumennű termesztés. Három kertünk jól kiépített, megfelelő műszaki felszereltséggel rendelkező termelő bázis, ahol az elmúlt években korszerűsítettük pl. az öntözőrendszert. A csemetekertek elsődleges funkciója a saját felhasználásra történő szaporítóanyag termelés. A gazdálkodásban legfontosabb szakmai cél, hogy az erdőfelújítási munkák időben és megfelelő minőségben el legyenek végezve. Ehhez elengedhetetlen, hogy kellő időben és megfelelő minőségben rendelkezésre álljon a szükséges szaporítóanyag. Az elmúlt évtizedek alatt a csemetekertek működtetési struktúrája igazodott a társaság szaporítóanyag elvárásaihoz és a térség piaci viszonyaihoz, de időről időre szükséges a működés áttekintése, esetleges racionalizálása. A Nyírség az ország egyik potenciális erdőtelepítési térsége, ha helyére kerül az erdőtelepítés ügye, komoly szaporítóanyag igény fog jelentkezni.

ErFa Híradó – A társaság küldetése között a vagyonekezelte erdőterület növelése is szerepel. Honnan az „üres” terület?

Sz. Á. – Jelenleg nincs számottevő üres területünk, de folyamatosan keressük az erdőterületek bővítésének lehetőségét. Ilyen pont lehet a csemetekertek működésének racionalizálása, vagy a gazdaságosan nem művelhető mezőgazdasági területek erdősítése, ezek felülvizsgálata folyamatos.

ErFa Híradó – Az elsők között szerezték meg az FSC minősítést. Ezt évenként meg kell újítani? Megéri a milliós kiadás, vagy e nélkül egy lépést sem tehetnek a határon túl?

Sz. Á. – Az FSC tanúsítási rendszer működtetésének természetesen vannak közvetlenül kimutatható költségei és olyan indirekt költségei is, melyek 17 év auditjainak tapasztalatai alapján előre nem látható módon mégis felmerülnek, illetve hosszú távú kihatással bírnak. (szigorúbb a tiltott hatóanyag listájuk, mint a hazai, a vállalkozók munkaügyi hiányosságait számon kéri az auditált megrendelő.) A felújítási mátrixban folyamatosan figyeli a tölgy és egyéb őshonos felújítások arányát. A tölgy és más őshonos fafajok irányába tolva lelassítja az auditált gazdálkodó fatermesztési periódusát, vágásfordulóját a fatermesztési célú területeken is. Ezáltal a jövőbeli likviditását teszi kockára. Az FSC tanúsítást a vevők kisebb hányada keresi, és közülük is csak néhány hajlandó a tanúsított faanyagért magasabb árat fizetni, pedig az előbb említett hatások igenis indokolják egy olyan felár alkalmazását, mely nem csak a közvetlen költségeket fedezi.

A Nyírerdő Zrt. az első pillanattól kezdve kért felárat az FSC tanúsítással értékesített termékekért. A társaság likviditásában eredményképző tényezővé vált. Erre biztatnánk a többi tanúsított erdőgazdálkodót is.

ErFa Híradó – Nagy a kereslet a kiváló akác alapanyag iránt. Tudomásom szerint nincs elegendő export árualap. A felvásárlás sem megoldás?

Sz. Á. – A kérdésben benne van a lényeg: a „kiváló” minőség iránt valóban nagy a kereslet, de az a varázs – hogyha akácnak hívják, már el is adta magát a termék – már szertefoszlott. A jó minőségű akác alapanyag egyre nehezebben elérhető, mert több évtizeden át úgy tekintették az akác fafajt, mint „szárazság kedvelő”, holtabb inkább helyes szárazságtűrő. Ez a téves megközelítés vezetett oda, hogy egyre szélsőségesebb termőhelyekre szorították ki, ahol ez a faj sem tud fatömeget és átmérőt produkálni, ráadásul a legyengült állapota miatt egyre több károsító betegíti meg. A jobb fatermő képességű területeken fel nem újított, jó minőségű akác állományok nem kerülhettek felújításra, így ma hiányoznak az országos árualapból. A magántulajdonú erdők alapanyaga szívesebben hasznosul a magán feldolgozók körében. Az is igaz, hogy a magán erdőkben tapasztalt választékfelkészítési fegyelem sok esetben eltér a Nyírerdő Zrt. kitermeléseiben kialakult képtől. Alapvetően hosszú évek óta keresleti piac jellemzi az akác termékeket, egyes méretekből többszörösét lehetne kiszállítani a jelenleginél.

ErFa Híradó – Szállóigévé vált az „akác a Nyírség aranya”. Érzik-e a még mindig meglévő akácellenességet akár szakmai, akár zöld oldalról?

Sz. Á. – Mi valóban így szoktunk fogalmazni az akáccal kapcsolatosan. Azt gondolom, hogy a faj 2014-es hungarikummá nyilvánítása egy nagyon határozott, és egyértelmű kiállítás a döntéshozók részéről a faj mellett. Akkor az indoklásban az hangzott el, hogy az alföldi és vidéki táj elengedhetetlen része, egyetlen ország sem ért el Magyarországhoz hasonló eredményeket az akácgazdálkodásban. Maradjunk abban, hogy zöld oldalról az akác tetszésindexe nem kimutatató.

ErFa Híradó – Milyen – kommunikációs és/vagy gazdasági – válaszokat adhat erre egy társaság?

Sz. Á. – Több mint egy évtizeden keresztül rendszeresen szerveztünk szakmai konferenciákat, amelyekkel az akác megítélését igyekeztünk javítani. Ezekon számtalan szegmensét mutattuk be a fafajnak. Azt hiszem, az erdészeti társaságok közül egyedülálló vagyunk abban, hogy filmet is készítettünk az akácról, amit több televízió is műsorára tűzött. Ezzel a társadalom olyan szegmensét is elértük, amit a szakmai rendezvényekkel nem. Ezen túl kiadványokban, cikkekben, és természetesen az erdei iskolai foglalkozásokon is próbáljuk felhívni a figyelmet az akác fontosságára.

ErFa Híradó – Milyen eredmények születtek az akác génállomány megőrzése terén?

Sz. Á. – A társaság 244 hektáron tart fent regisztrált magtermelő állományt. Az innen begyűjtött magot saját csemetekertjeinkben használjuk fel, illetve fémzárolt szaporítóanyagként a piacon értékesítjük. A jó minőségű faállományok esetében a genetikai érték megőrzése érdekében az erdőfelújítást természetes módon sarjaztatással végezzük. Ezen kívül a Máriapócsi Csemetekertünkben összesen 39 genotípusú akác fajta, fajtajelölt, illetve klón szaporítását végezzük. Ez egy fajta génbankként is funkcionál. Több mint tíz éve a NAIK ERTI Püspökladányi Állomásával közösen egy kísérleti állománnyal rendelkezünk a Gúthi-189 akácklónnal.

ErFa Híradó – Az akác meglehetősen fagyérzékeny faj. Idén okozott-e fagykárt a szélsőséges időjárás?

Sz. Á. – Okozott, mint majd minden évben. A kárfelmérés jelenleg tart.

ErFa Híradó – Több felfeldolgozó üzemük is működik. Milyen érvek szólnak a feldolgozás koncentrációja mellett és ellene? Vannak-e tervek a műszaki fejlesztésre? Ha igen, milyen irányba?

Sz. Á. – A legnagyobb mennyiségben értékesített akác kérgezett, hegyezett oszlopok, cölöpök karók, egyszerű kivitelük miatt nem bírnak el magas előállítás költségeket (több 10 km beszállítás, hosszabb idejű készletezés, újabb feldolgozó üzemre szíjja stb.) Hasonló a szőlőkaró termék pályája is. Ezeket a kitermelés helyéhez legközelebb kis fagyártmány üzemekben készítjük fel. Az akácról vékony átmérője miatt nagyüzemi koncentrált feldolgozása kockázatos, mert értékes asztalosipari fűrészáru keletkezése nem várható. A műszaki fejlesztések az anyagmozgatás és a munkabiztonság javítása terén várhatóak.

ErFa Híradó – Idén számos régióban gondok voltak a tűzifa ellátással. E téren mi volt a helyzet a társaság működési körletében?

Sz. Á. – Miután a lakossági tűzifa vásárlások az utóbbi 3-4 évben folyamatosak, ezért a szociális tűzifa novemberi kezdeti határidejére nem lehetséges készletgyűjtés. Az élénk keresletnek köszönhetően a 2016-os és a 2017-es évek lakossági eladási árai jelentősen meghaladták a szociális tűzifa árszintjét. A tűzifa „reneszánszát” éli. Ahhoz, hogy a rendelkezésre álló idő alatt a Nyírerdő ki tudja szolgálni a térség szociális tűzifa igényét, a lakossági kiszolgálást egyes térségekben korlátozni kellett vagy

le kellett állítani, az elérhető magasabb ár ellenére is.

ErFa Híradó – A 2009. évi Erdőtörvény a folyamatos erdőborítás bevezetését szorgalmazza. A társaság erre vonatkozó válasza így szól: „Keressük annak lehetőségét, hogy tölgyeseink vágásos üzemmódban történő jelenlegi kezelését hogyan tudjuk átvezetni a folyamatos erdőborítást eredményező készletgondozó erdőkezelés irányába.” E téren mi a jelenlegi helyzet?

Sz. Á. – Egyértelmű eredményekről nem tudunk beszámolni. A statisztikai alapú erdőtervi átsorolás nem eredményez tényleges üzemmód váltást. A Beregben megvalósuló erdőkezelési eljárások pl. homoki tölgyeseink kezelésében, vagy az árterek lágymombos állományaiban nem vezetnek eredményre. Folyamatos az útkeresés, hiszen pl. a debreceni Nagyerdő, vagy a nyíregyházi Sóstói-erdő esetében ez már égető kérdés, nagyon jelentős szakmai probléma, a közjóléti célokra való megfelelés feladatával nehezítve. A nosztalgikus, valamikori Tisza járta termőhelyi állapotok csak a tankönyvekben léteznek, így azokat az állományokat csak nagyon mozaikosan reprodukálhatnák.

ErFa Híradó – Az új erdőtörvénnyel kapcsolatban milyen szakmai várakozások fogalmazódtak meg a társaságnál?

Sz. Á. – Egyetlen állománytípust sem tartunk a többenél fontosabbnak, a kultúrerdőknél éppúgy megvan a szerepük gazdálkodásunkban, mint a védett, természetközeli állományoknak. Szeretnénk viszont, hogy a védelem csak valóban indokolt esetben jelentsen korlátozást, valamint azt, hogy az Erdőtörvényben leírtak ne csak a gazdálkodóra, hanem valamennyi szereplőre (erdészeti, természetvédelmi hatóság) vonatkozóan legyenek kötelező jellegűek.

ErFa Híradó – A Nyírerdő is kénytelen „együttműködni” a környező magánerdőgazdálkodókkal. Milyen kapcsolat alakult ki az elmúlt két évtized alatt? Van-e a társaságnak olyan „zárvány” erdeje, amit magánerdők vesznek körül, és logikusnak tűnik az eladása, elcserélése?

Sz. Á. – A két megyében lényegesen több magánerdő található, mint állami. Normális együttélés alakult ki a mindennapokban, van, ahol a piacokon versenytársak vagyunk, de számos esetben működünk együtt magán-erdőgazdálkodókkal. Erdőterületet – sőt, semmilyen mezőgazdasági területet – nem kívánunk eladni, nincs ilyen kényszer a társaságnál. A Nyírerdő a környező, egyszersmind szomszédos magán-erdőtulajdonosokkal törekszik korrekt,

kollegiális kapcsolat kialakítására. Mégis az egyre „fehéredő” gazdaságban is a magánfeldolgozók részére adják el szívesebben az alapanyagot a társaság gyors és biztos fizetési ígérete ellenére.

ErFa Híradó – Fontos büszkesége a társaságnak a világhírű, kétszeres CIC-díjas dámállomány, a vadgazdálkodás. Mi volt az indoklás legfontosabb tétele?

Sz. Á. – Az Edmond Blanc-díjat a C.I.C évente egyszer adja ki az általa legjobbnak ítélt vadászterületnek. A Nyírerdő Zrt. gúthi vadászterülete ezt valóban már kétszer is kiérdemelte. Az elismerések indoklásaként nem csak a világhírű dámállomány szerepelt, hanem összességében az itt folyó vadgazdálkodás szakmai színvonalát ismerte el a díjjal a nemzetközi szervezet. Ebbe a díj odaítélésének indokaként ugyanúgy beletartozik a vadföldgazdálkodás, az élőhelyfejlesztés, a természetvédelem, és a vaddisznó-hajtások szervezése, mint az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás területén megvalósított összhang megteremtése.

ErFa Híradó – A dám köztudottan nem nagyon tiszteli az erdőfelújításokat.

Hogy egyeztetik össze az erdőkezelési és a vadgazdálkodási érdekeket?

Sz. Á. – A gúthi vadászterületünkön a genetikai értékek megőrzése érdekében nagy létszámú dámállományt tartunk fent, amely mellett az erdőfelújításokat mobil és stabil kerítésekkel védjük a dám-, és a mára nem jelentéktelen gímállomány ellen. E mellett az elmúlt években nagy hangsúlyt fektettünk a dám és a gímszarvas állomány ivararányának szűkítésére, amelyet főként a tarvad kilövések jelentős emelésével értünk el. Profi vadföldgazdálkodással előzük meg a nagyobb problémákat.

ErFa Híradó – Milyen tapasztalatok adódtak a Vadászati törvény módosításával kapcsolatban (pl. a tájegységi fővadász szerepe)?

Sz. Á. – A Vadászati törvény módosításának eddig főként a vadászterületek kialakítása során éreztük leginkább a hatásait. A földtulajdonosi gyűlések rendben lezajlottak, és ennek eredményeként 2017-től öt területen folytat vadgazdálkodást társaságunk. A törvénynek a vadkárra vonatkozó módosításai miatt, vadászterületeink érintett településein hirdetményben hívtuk fel a földtulajdonosok figyelmét az őket érintő

változásokra. Mivel a tájegységi fővadászokat társaságunk irodáiban helyezték el, így tényleges közvetlen kapcsolat alakult ki velük, mely nagyban segítheti a jövőben a hatékony közös munkát.

ErFa Híradó – A társaság közjóléti büszkeségei között a legfontosabbak a nyíregyházi létesítmények illetve a Debreceni Nagyerdő. Tervezik-e a többi „titkos” attrakció, kultikus erdei emlékhely (rezervátumok, lápok, Fancsikai templomrom, Guti templomrom, Ördögárok) turisztikai „fölfuttatását”?

A védett Bockereki erdő

Sz. Á. – Nagyon büszkék vagyunk a közjólét terén elért eredményeinkre, titkaink nincsenek! A két megyeszékhely erdei iskolái, a debreceni Hármashegy pihenő centruma az új kilátóval, a baktai erdő erdei színpada, az utóbbi években átadott játszóterek mind azt mutatják, hogy megéri a befektetés, a sok munkát meghálálják az erdő látogatói, főleg a gyerekek. A fejlesztések természetesen nem maradnak el, de azokat minden esetben egyeztetés előzi meg az adott település önkormányzatával, az érintett hatóságokkal. Sok esetben a természetvédelem érdekeit is úgy kell szolgálnunk, hogy adott természeti értéktől inkább „eltereljük” a látogatókat, máshol alakítjuk ki az erdei turizmus súlypontjait. Sok esetben ez a záloga egy-egy faj még fellelhető egyedei megőrzésének.

ErFa Híradó – Hogy alakulnak a társaság kapcsolatai a szakmai tudásközpontokkal (egyetemek, ERTI)? Címzetes egyetemi docensként részt vállal-e az oktatásban? Tervezi-e tudományos fokozat megszerzését?

Sz. Á. – Egyetlenegy erdőgazdálkodó sem lehet sikeres, ha nem követi a szakma új vívmányait, új kutatási eredményeit, ha

nem segíti a minél gyakorlat-orientáltabb közép- és felsőfokú erdészképzést. Egyre égetőbb gondot jelent a jó szakmunkások alkalmazása. Szívügyem az alföldi természetközeli erdőgazdálkodás lehetőségeinek feltárása, üzemszerű gyakorlattá tétele – ezen belül a számomra legkedvesebb szatmár-beregi erdőállományok vonatkozásában. Folyamatos tanulásommal kollégáim számára is példát szeretnék mutatni.

ErFa Híradó – Az erdei iskolák a kommunikációnk alapját képezik. Érezhető-e a két erdei iskola működésének hatása a lakosság körében? Van-e erre vonatkozóan valamilyen visszajelzés?

Sz. Á. – Ennek a munkának az eredménye nagyon nehezen mérhető.

Természetesen örömmel fogadjuk a visszatérő pedagógusokat, a hozzánk újra bejelentkező iskolákat vagy óvodákat, hiszen ez jelzi munkánk sikerét, azt, hogy az előző években nálunk járt gyerekek számára hasznos volt az itt eltöltött idő, és nevelőik ismét elhozzák a rájuk bízott gyermekeket erdei iskoláinkba.

ErFa Híradó – A 22 zrt. között az egyik leghatékonyabban kommunikáló társaság (főlvérteve a nagyon tartalmas honlappal) vezetőjeként miként látja az ágazati-szakmai kommunikáció helyzetét, az erdészet, az erdészek megítélésének javítási lehetőségét?

Sz. Á. – Véleményem szerint az egyik oldalról pozitív előrelépés történt az ágazati kommunikációban. Az erdészeti társaságok közös lapot adnak ki, gyakoriak a híradások, cikkek, riportok, amelyek bemutatják a munkánkat, rendezvényeinket, eredményeinket. A cégek egyre inkább kihasználják a világháló adta lehetőségeket. A társasági honlap rendszeres frissítése mellett egyre inkább megkerülhetetlen a közösségi médiában való megjelenés. A másik oldalról viszont mindenki előtt ismertek azok a támadások, amik az erdészeket, az állami erdőket kezelőket érték. Sajnos, ezek nagyban beárnyékolják az általunk végzett, társadalom számára hasznos munkát.

ErFa Híradó – A cég küldetési között megfogalmazták a társadalmi szerepvállalást is. Ennek milyen „terepei” adódnak a kétféle működési körletükben?

Sz. Á. – Társaságunk több területen igyekszik segíteni a működési területünkön

élőknek. Rendszeresen részt veszünk a közfoglalkoztatási programokban, munka- és megélhetési lehetőséget biztosítva évről-évre sok száz embernek. Társaságunk az egyik legnagyobb közfoglalkoztatási programot vezényli évről-évre az erdészeti portfólióban. A szociális tűzifaprogramokban is szerepet vállalunk. Hogy milyen feladatot jelent ez a Nyírerdőnek, jól jelzi, hogy az elmúlt télen az országos támogatási keret egyhatoda a térség önkormányzataihoz került. Közjóléti beruházásokat valósítunk meg, egyebek mellett erdei pihenőhelyeket, kilátókat, turistautakat, kiállítóhelyeket, szállásokat, játszótereket tartunk fenn. Mindkét megyeszékhelyen üzemeltetünk erdei iskolát, ezeken túl egy intézmény fenntartását is átvettük Debrecen városától.

Miskolcon született, Szerencsen nőtt föl. Felmenői között nem volt erdész, mégis Sopronba jelentkezett. Keveset tudott az erdőmérnöki pályáról, nem tudhatta mi vár rá az Alma Mater falai között, majd kint az Életben.

Tölgyfa Gábor – Nem bántam meg, hogy oda jelentkeztem – nyugtat meg bennünket a halk szavú erdészeti igazgató, aki tíz éve irányítja a társaság Nyíregyházi Erdészeti.

ErFa Híradó – *Mi tetszett meg az erdőmérnöki pályában?*

T.G. – Imádtam a zempléni erdőkben járni, és jó tanuló is voltam. Máshol el sem tudnám képzelni az életemet, mint ezen a pályán.

ErFa Híradó – *A Zemplén volt a szerelme, ehhez képest itt szolgál a homokon...*

T.G. – Az ÉSZAKERDŐ Zrt.-hez jártam nyári gyakorlatokra, a diplomamunkámat is ott készítettem és végzés után

Névadó szponzorként támogatunk különféle sportrendezvényeket: a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei másodosztályú labdarúgó bajnokság egyik csoportja, és egy öregfiúk futballtorna is a NYÍRERDŐ nevet viseli.

ErFa Híradó – *Vezetése alatt milyen kapcsolata, együttműködés alakult a szakmai szakszervezettel?*

Sz. Á. – Szakszervezettel kapcsolatosan nincsenek viharok, sem többet sem kevesebbet nem teszünk, mint ami elvárható. Megbeszéljük, amit kell; megegyezünk, amikor annak ideje van; mindkét fél meghozza a maga kompromisszumait.

ErFa Híradó – *Tud-e a gazdasági vezetés az együttműködésből hasznosítható tapasztalatot meríteni, vagy csupán egymás „elviseléséről” van szó?*

Sz. Á. – Az egyeztetések, a megbeszélések mindig fontos információkat tárnak a cégvezetés elé, a cégvezetés ugyanakkor a vezetői tájékoztatók alapján a tagság első kézből kap információkat a cég eredményeiről, helyzetéről, s így irreális igények nem születnek. A mértéktartósság a zsinórmérték.

ErFa Híradó – *Előfordultak konfliktusok az utóbbi időben a tűzfajuttatás körül. A Nyírerdő esetében ez miként alakult? A kollektív szerződés erről hogy rendelkezik?*

Sz. Á. – Kollektív szerződésünk pontosan rendelkezik az illetményfára jogosultak köréről, mértékéről. Konfliktus nem volt.

ErFa Híradó – *Köszönöm a beszélgetést.*
Zétényi Zoltán

„Sokszínű a munkánk”

Tölgyfa Gábor erdészeti igazgató mutatja be a megyeszékhely és környéke erdészeti teendőit

föl is vettek. Azonban egy tanulmányúton jártunk a Nyírségben és nagyon megtetszett, amit itt láttam. Felvettem a kapcsolatot az akkori cégvezetéssel és mivel volt lehetőség a NYÍRERDŐ-t választottam. Úgy éreztem, itt több a kihívás és nagyobb szükség van rám.

Az erdészetek közül Baktalórántházán kezdett. Az itt eltöltött 4 hónap nagyon meghatározó volt a pályáját illetően. Onnan került Debrecenbe fahasználati műszaki vezetőnek. A 10 ezer hektáros kezelt erdőállomány nagyon komoly fahasználati volumennel bírt. Az a hely is kitűnő iskola volt. Nyitott szemmel járt, nézte, mit lehet tanulni. Ezeket a tapasztalatait is igyekszik átadni a mostanában az egyetemről érkező fiataloknak.

A pályája Hajdúhadházon folytatódott. Ott már általános műszaki vezetőként a csemetekerttől a fafeldolgozásig minden hozzá tartozott. Azt vallja, ott nőtte ki magát igazából, mert nagyobb önállósága volt. Öt év után a vállalat akkori vezetése bízta meg a Nyíregyházi Erdészeti irányításával.

ErFa Híradó – *Hogy tagolható az erdészeti működési körlete?*

T.G. – Az Erdészeti Nyíregyháza központtal, mintegy 60 km sugarú körnek megfelelő működési területen 5300 hektárnyi erdőterületet kezel. A Nyírségi erdőgazdasági táj homokterületeitől lényegesen eltérő lehetőségeket és feladatokat hordoznak a Tiszához köthető Rétközi,

Nagykún-Hajdúháti, illetve Tisza-ártéri termőhelyek erdőállományai. Fafajmegoszlásunkra jellemző, hogy területünk 50 százalékán akácot nevelünk, mintegy 20 százalékot a tölgy, 16 százalékot a nemesnyár tesz ki, a fennmaradó részen pedig erdei- és feketefenyő, egyéb kemény és lágy lombos fafajok találhatók.

A Nyírségi homokvidéken az akácgazdálkodásunk a meghatározó, míg az ártéri területeink egyrészt a nemesnyár-nevelés szinterei, másrészt természetvédelmi korlátozások miatt ezek szerkezetátalakítása a feladat. Ezt a szerkezetátalakítást úgy próbáljuk elvégezni, hogy ne csak hazainyár fafajokat hozunk vissza, hanem a magasabb fekvésű helyeken tölgyet, kőriszt neveljünk.

Az irányítási, szervezeti rendszerünk ebből fakadóan annyiban különbözik a NYÍRERDŐ Zrt. más erdészeteitől, hogy nem műszaki vezetők, hanem erdőgondnokok irányítják a munkákat, azaz nem szakmai, hanem területi megosztottságot hordoz az irányításunk. Egy-egy erdőgondnokhoz 3–4 kerület(vezető) tartozik. Így meggyőződésem, hogy hatékonyabban működtethető az erdészeti és az erdőmérnöki munka is teljessé alakulhat. Hét kerületvezető látja el a tő melletti feladatokat.

ErFa Híradó – *Miként alakul az erdészeti választék-kibocsátása és a bevétel?*

T.G. – Az erdőállományok fafajmegoszlását nem teljesen követik a fakiterme-

lésből származó adatok. Az akác ugyan meghatározó, de azt a lágylombos fajok, elsősorban a nyárok követik. Tölgyet kevesebbet termelünk, általában eseti jelleggel. Az évi 25–27 ezer m³ felkészített nettó fatömeg komoly feladatot ad fakitermelés-szállítási oldalról, mivel ennek 70–80 százalékát csak vegetációs időn kívül lehet termelni. A fakitermelésből, illetve a fáfeldolgozásból éves szinten mintegy hatszázmilliós árbevétel származik, aminek harmadát a telephelyen működő fagyártmányüzem tevékenysége adja. Ez elég meghatározó érték ahhoz képest, hogy csak mintegy 3000 köbméter faanyagot dolgozunk föl az üzemben.

ErFa Híradó – *Mi készül a fagyártmányüzemben?*

T.G. – Alapvetően hengeres akác termékek, karók, szijácsmart oszlopok, hegyezett és felezett oszlopok, cölöpfák, illetve Nyíregyházán lehetőséget biztosítunk a lakosság részére konyhakész tűzifa vásárlására is. Elsősorban a saját faanyagunkat dolgozzuk fel, de néha szükség van vásárolt választékokra is a folyamatos működéshez.

ErFa Híradó – *Kik dolgoznak az üzemben?*

T.G. – Hét fő saját emberünk végzi az oszlopok, cölöpfák felkészítését alapvetően szalagfűrészeken. Rajtuk kívül vállalkozásban működnek brigádok, melyek kérgezést, szijácsmarás-csiszolást, illetve rakodást, anyagmozgatást végeznek. Az üzemet vezető kollégám úgymond a nyolcadik kerületvezető az erdészetnél.

ErFa Híradó – *Az erdőben zajló munkákat kik végzik el?*

T.G. – A gépi szolgáltatásokat – talaj-előkészítések, ápolási munkák, vegyszerrezések – alapvetően vállalkozók végzik, a kézi munkaerőt igénylő feladatokat pedig főként a közfoglalkoztatási programban részt vevők. A közhiedelemmel ellentétben a NYÍRERDŐ Zrt.-nél még nagyon sok helyen igazán hasznos brigádok vannak. Erdészetünknel kilencven ember dolgozik, akik erdősítéseket ápolnak, nyesnek, parkerdőben tevékenykednek. Mind a hét kerületünkben megvan az a kis csapat, melyek aktív munkavégzése mellett szakmailag is kifogástalan állapotban tartjuk erdőállományainkat. Úgy gondolom, hogy komoly állami erdővagyon-gyarápító tevékenységet végeznek.

ErFa Híradó – *Lehetséges differenciálni a bérezésben?*

T.G. – Munkavezetői pótlékra van csak lehetőség, illetve a szakmába vágó középfokú végzettségűeknek többet tudunk fizetni.

ErFa Híradó – *A közfoglalkoztatottak reintegrációja kormányzati cél, de ebben ellenérdekelték a társaságok. Hogy lehet ezt az ellentmondást föloldani?*

T.G. – Sajnos ez a vidék még nem tart ott, hogy minden közfoglalkoztatott el tudna helyezkedni a versenyszférában. Többnyire helyhez kötöttek, nem vállalják az utazást. Ennek ellenére nekünk is egyre nehezebb megtalálni azokat az embereket, akik tudnak és akarnak is az erdőben dol-

Faültetés a Madarak és Fák Napján

gozni. Természetesen örülünk annak, ha valaki jobb megélhetést talál máshol.

ErFa Híradó – *Milyen az erdők versenybiztonsága?*

T.G. – Mivel szétszórtak az erdőterületeink, igen nehéz feladat megőrizni azt, főleg a téli időszakban. Vannak olyan kieső erdőterületeink, ahol igen komoly nyomás van az illegális fakitermelések miatt, sőt néha a Tisza jegén is próbálkoznak. Itt akár őrző-védő szolgálatot is megbízunk, de általában az erdész kollégák hatatosan megoldják a védelmi szolgálatot. Kölcsönösen együttműködünk a helyi védelmi szervekkel, a rendőrséggel. Ennek ellenére minden évben történnek lopások készletből és lábon álló erdőből egyaránt. A közjóléti erdőkben pedig a vandálok okoznak károkat.

ErFa Híradó – *A megyeszékhelyen közjóléti feladatok is adódnak...*

T.G. – A Nyíregyházi Erdészet valóban széles tevékenységi körrel rendelkezik. A már említett termőhelyi eltérések mellett a 360 hektáros Sóstói-erdő, mint az utolsó homoki tölgyes erdőmaradvány egyike sok feladatot rejt magába. A túltartott, előregedett erdőállomány természeti értékeit is figyelembe vevő felújítása

nem mindennapi feladat, már csak azért is mert egy 120 ezres nagyváros „aggódik érte”. Már csak azért is aggódik, mert ez az egyetlen zöld sziget, ami az erdei rekreáció színtere lehet a városunkban. Erdei tornapályát, játszóteret, kerékpárutakat, sétautakat, sportpályát, szalonnasütőket, tanösvényeket tartunk fenn, hogy a több ezres látogató sereg nyugodtan tudja az erdőt pihenésre használni.

Az erdészeti erdei iskolánk is lassan tíz éves lesz. Ma már népszerű nem csak Nyíregyházán, hanem a környező településeken is. Évente mintegy négy-ötzezen jönnek hozzánk. Nem rendelkezünk szállással, így elsősorban két-három órára vagy egy teljes napra jönnek hozzánk a csoportok. A tavaszi és őszi jeles napjainkon – Erdők Hete, Madarak és fák napja – komoly megmozdulással készülünk: ilyenkor 700-1000 gyereket is fogadunk egy-egy alkalom során.

ErFa Híradó – *Az erdészeti paradigmaváltás, a közjóléti és erdei iskolai teendők beépülése az erdészek munkakörébe nem mindenki számára egyformán kedvelt foglalatosság. A munkatársai miként fogadják az efféle – erősen személyiségfüggő – feladatokat?*

T.G. – Ez nem olyan nagy probléma. A Sóstói-erdő kerületvezető erdészenek a feladatkörébe nemcsak a termelés irányítása, hanem az erdei játékszerek, sportszerek felügyelete, a tűzifa felkészítése és a szemétszedés is beletartozik. Sőt a látogatók útbaigazítása, felvilágosítása is. Az erdei iskola esetében fontos, hogy az erdészek is részt vegyenek az oktatásban, a foglalkozásokon. E téren nagyon jól állunk, mert a kollégáim nagyon ügyesen bánnak a gyerekekkel, akik – mondhatjuk – csüngnek rajtuk. A hétfői értekezleten nem csak azt beszéljük meg, hogy hol termelünk, és mit szállítunk, hanem azt is, hogy mikor lesznek iskolai csoportok és ki kísérfje őket. Persze van vezetője az erdei iskolánknak, de sokszor több csoport jön egyszerre. Nagyon fontos, hogy a gyerekek zöldkalapos erdészeket is lássanak az erdőben, ezzel is segítve szakmánk elismertségének jó irányba való terelését.

ErFa Híradó – *A szakszervezeti élet hogy jellemezhető itt?*

T.G. – Erdészeti szinten nem nagyon élénk, cégszinten talán komolyabb. Úgy érzem, hogy nem meghatározó a működése.

(Zétényi-Nagy)

„Vezető” beosztásban

Csada Miklós beszélt az életéről és a munkájáról

1983-ban végezte a szakácsiskolát, akkor helyezkedett el, és dolgozott öt évet ebben a munkakörben. Közben volt a katonaság, nőiülés és a családi fészek megteremtése. A fagyártmányüzem vezetőjének irodájában találunk csöndes helyet a beszélgetéshez.

ErFa Híradó – Mikor jött a NYÍRERDŐ Zrt.-hez?

Csada Miklós – Véletlen folytán, 2000-ben kerültem ide. Egy szikvízüzemnél dolgoztam sofőrként, az erdőgazdasághoz is én szállítottam a szódát. Az itteni kollégák mondták, hogy van munkalehetőség. Így kerültem ide, a faiparba.

ErFa Híradó – Ha 17 éve itt van, akkor talán nem bánta meg...

Cs.M. – Jól érzem magam a cégnél. Annak idején fizikai munkásként kezdtem, segédmunkás, majd betanított szalagfűrész kezelő, hasítógép-kezelő voltam. Aztán nyugdíjba ment a targoncavezető, beiskoláztak egy tanfolyamra, és utána én lettem a targoncás. Később anyagbeszerző munkakörbe kerültem.

ErFa Híradó – Ez már kulcspozíció.

Cs.M. – Igen – neveti el magát. – Végül is mindent csinállok – folytatja –, ha kell, targoncázok, gépkocsit vezetek.

ErFa Híradó – És, mindehhez van papírja is...

Cs.M. – Igen, OKJ-s papírom. Sőt, közben elvégeztem egy JCB tanfolyamot – univerzális földmunkagép-kezelő –, sose lehet tudni, mikor lesz szükség erre a papírra. Tehát jól érzem magam.

ErFa Híradó – Úgy tudom, nem szakszervezeti tag...

Cs.M. – Itt még nem léptem be, de valamikor voltam szakszervezeti tag, amikor még a szakmában dolgoztam.

ErFa Híradó – Melyikben?

Cs.M. – Szakács a szakmám.

ErFa Híradó – Miért nem lépett be az itteni szakszervezetbe?

Cs.M. – Az egyik, hogy nem is kerestek meg, és a meglátásom szerint a mostani szakszervezetnek nincs akkora ereje, mint korábban volt. Most nem nagyon látom, hogy lennének összejövetelek, programok vagy hasonlók.

ErFa Híradó – Mennyi idő, ha nem veszi tolakodásnak?

Cs.M. – Ötvenegyes éves vagyok.

ErFa Híradó – Akkor még bőven van ideje a nyugdíjig.

Cs.M. – Én most már megmaradok szürke kis munkásnak – szerénykedik Csada Miklós.

Közben megérkezett irodájába a fagyártmányüzem vezetője, **Belicza Zoltán**.

A mátrafüredi szakközépiskolában végzett erdőszaktanisként, és beosztott erdőszaktanisként kezdte a pályafutását a NYÍRERDŐ-nél. Később megbízott üzemvezető lett, majd négy évvel ezelőtt kinevezték a fagyártmányüzem élére.

– Ez a munkakör „fényévekre” van a tömelletti erdőszaktanisként – vallja Zoltán. – „Odakint” sokkal szabadabb a napi rutin teendők időbeosztása, itt viszont szigorú keretek között folyik a termelés. Pontos kezdés, esetleg túlóra. Más szemlélet uralkodik az üzemben, mint az erdőn. Itt másként jelenik meg a faanyag, és sokkal nagyobb készletet kezelnek. Többnyire exportra termelnek, a raktérben csomagolt áru 98 százaléka külföldre megy, elsősorban Dániába és Hollandiába, de van német és osztrák vevőjük is.

Elmondja, hogy hét vállalati ember tartozik az irányítása alá, akik a szalagfűrész mellett dolgoznak, betanított munkásként. Az üzem bruttó bevétele éves szinten mintegy 300 millió forint. A faanyagforgalma évente 2000–2500 köbméter. (z)

Fotók: **Nyírerdő Zrt.**
és **Zétényi Zoltán**

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete sorrendben már a nyolcadik, s egyben 2017. évi kongresszusát Budapesten bonyolította le Barton Gábornak, az Ipoly Erdő Zrt.-nél működő bizottságunk titkárának, mint levezető elnöknek a vezetésével.

Elsőként Dudás Péter, az EFDSZ elnöke ismertette az elnökség jelentését 2016 májusa, a legutóbbi kongresszus óta végzett munkáról. Ennek tömör összefoglalását már az első mondata megadta: „Nagyon mozgalmas év volt, társadalmi változásokkal, vitákkal és sok fontos döntéssel.” Jelentősen több munka hárult most a szervezetre.

A továbbiakból az tűnt ki, hogy a bonyolultabbá váló társadalmi környezet hatásaira szakszervezetünk aktivitásának és belső szervezetségének fokozásával reagált. A vezető testületek (Elnökség, Országos Titkári Értekezlet) rendszeresen üléseztek, s igyekeztek feldolgozni a munka világát érintő makroszintű és vállalati impulzusokat.

Ilyen határozott impulzus volt például a minimálbér 15 százalékos emelése, 111 000 forintról 127 500 forintra, valamint a garantált szakmai bérminimum 25 százalékos, 129 000 forintról 161 000 forintra történt emelése. Ezek mellett a munkáltatói járulékok az idén 5 százalékkal csökkennek.

A Nemzetgazdasági Minisztérium *hároméves bérstratégia* megvalósítását kezdeményezte. Elnökségünk pedig a Földművelésügyi Minisztériumnál fogja levélben szorgalmazni a középtávú bérprogramnak szakmánk területén is megvalósítandó kidolgozását és az alapbérbe történő beépítését. Ebben az ügyben

együttműködünk társ-szakszervezetünkkel, a MÉDOSZ-szal.

A közszolgálati szférában dolgozó tagtársaink körében is gondok vannak a bérezéssel, mivel már hosszú évek óta nem kaptak béremelést. A kormányhivatali dolgozók nem kapnak alapbér melletti juttatásokat, jövedelmük csökkent. Kétségtelen viszont, hogy február óta történtek bizonyos kompenzációs intézkedések, amelyek valamelyest javítottak helyzetükön.

Az egyenruha juttatás eléggé egyenetlenül alakul. Még több gond van azonban az illetmény tüzifával.

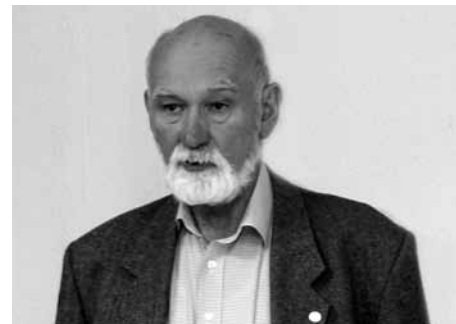
Ismeretes, hogy az év elején a korábbi évekénél keményebb tél hatására tüzifahiány mutatkozott a fapiacon. Ez még tetézheti az itt-ott már korábban is sejtett szándékot, hogy ezt a juttatást végleg megvonják azoktól is, akik még kapták.

Egyes kongresszusi küldöttek elmondták, hogy társaságuknál a kollektív szerződés egyoldalú módosításával kísérletezve próbálkoztak a tüzifa megvonását legitímálni. Helyi szakszervezeti bizottságunk azonban ezt még időben észlelte és megakadályozta a szándék valóra váltását.

Felmerült az a feltevés, hogy ez a szándék talán nem is a helyi vezetők fejében született. Emlékezhetünk: már a múlt évben felröppent a hír a tömegtájékoztatásban a káféteria-rendszer megszüntetéséről. Mindenesetre a tüzifa-juttatás olyan régi, történelmi gyökerű tényezője az erdőgazdasági termelésben dolgozó erdész javadalmazásának, amelynek megvonásával szakszervezetünk talán soha nem tudna egyetérteni.

A közfoglalkoztatás, közmunka rendszerének átalakítására irányuló kormányhatározat hatása szakszervezetünk

számára még nem volt érzékelhető a kongresszus idején. Az a központi szándék azonban változatlanul kitapintható, hogy a közmunkásokat a munkavállalói körbe kívánják integrálni. Egyébként már a rendszer indításakor is kinyilvánított kormányzati cél volt, hogy a munkanélkülieket vissza kell vezetni a munka világába, ha szükséges, akkor szakképzésen, átképzésen stb. keresztül.

Dudás Péter elmondta, hogy fokozzák a szakszervezet belső fegyelmét és szervezetségét. Például egységes belépési nyilatkozatot rendszeresítettek. A névsort pedig és ezzel a taglétszámot évente kétszer ellenőrzik, pontosítják. Megállapodtak, hogy a nyugdíjasok 100 forint/hó tagdíjjal járulnak hozzá az alapszervek költségeihez.

A tagdíjfizetés témája már összefüggött egy másik kongresszusi napirendi ponttal: a szakszervezet pénzgazdálkodásával. Ezt Górász László főtitkár ismertette. A kongresszuson jelen volt a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke, Kolozsvári Ákos is.

A sok részletadat e helyen mellőzve, összességében megállapítható volt, hogy a szakszervezet szigorú, fegyelmezett pénzgazdálkodást folytat és szilárdan áll

a lábán. Nem törekszik nyereségre; erre a szolid mértékű tagdíj nem is adna lehetőséget. Feladatainak ellátását, a maga elé tűzött célok elérését azonban anyagi helyzete alátámasztja.

Kívánatos lenne a külföldi kapcsolatok bővítése, de ezen a költséges munkaterületen már érezhető hatását a pénzügyi lehetőségek korlátozottsága.

Az EFDSz pénzügyi helyzete szorosan összefügg a tagdíjfizetéssel, önfenntartását ez teszi lehetővé. Azonban elég hosszú vita bontakozott ki a kongresszuson a tagdíj mértékéről. Végül is a küldöttek Mézes Lajosnak, a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. szakszervezeti titkárnak javaslata mellett döntöttek. E szerint a tagdíj az aktuális minimálbér 0,45 százaléka legyen.

A pénzügyi témához kapcsolódott Kolozsvári Ákos felszólalása is. A PEB elnöke megállapította, hogy a bizonylati fegyelem javult azok kiállítását illetően. Az EFDSz könyvelőjéhez történő eljuttatásukat azonban gyorsítani kell. Felhívta a figyelmet arra, hogy a szakszervezet csak akkor fogjon hozzá komolyabb kiadással járó vállalkozásokhoz, ha azok pénzügyi fedezete már rendelkezésre áll. S emiatt ne kelljen lekötött tartalékot megbontani.

Kolozsvári Ákos PEB elnök

A taglétszám a beszámolási időszakban – örvendetes módon – emelkedő irányzatú volt.

Az elnök ismertette szakszervezetünk társadalmi kapcsolatainak helyzetét, alakulását is.

Konföderációkkal, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléssel (ÉSzt) kitűnő; mondhatni napi operatív kapcsolatban állunk. Az ÉSzt viszont a többi öt országos konföderáción keresztül érzékeli azokat a problémákat, amelyek a magyar szakszervezeti mozgalmat érintik, illetve azon belül mutatkoznak.

A Nyugdíjasok Országos Képviselőtel (NyOK) régóta fennálló jó viszonyunk

gyakorlati intenzitása a beszámolási időszakban némileg mérséklődött, minthogy a NyOK-on belül is változások mentek végbe ebben az időben. Ami pedig saját nyugdíjasainkat illeti, részvételükkel jól sikerült találkozót bonyolítottak le 2016-ban az Északerdő Zrt. területén, Szelcepusztán a részvénytársaság és a résztvevőket delegáló vállalati bizottságaink támogatásával. (Az idei találkozóról

Górász László főtitkár beszámolója

szóló tudósítás Híradónk más részében olvasható.)

A 2016-ban megújult Ágazati Párbeszéd Bizottsággal rendszeres munkakapcsolatban állunk. Ugyanígy a Földművelésügyi Minisztérium Állami Földekért Felelős Államtitkárságának kötelékében működő erdészeti-faipari szervekkel. Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár rendszeresen megtartott médiabeszélgetések keretében ellátja Híradónk Szerkesztőségét is a szükséges és hiteles információkkal. Ez igen nagy előrelépés a néhány évvel korábbi helyzethez képest.

Nemzetközi viszonylatban az EFDSz aktív tagja az Európai Erdészek Tanácsának (CEF – Council of European Foresters). A CEF ezt el is ismerte azzal, hogy kitüntetésének, a «Fidelis Silvarum» Érdemrendnek kiváló fokozatával tüntette ki Dudás Péter elnökünket, elismerő fokozatával pedig Górász László főtitkárunkat, (ErFa Híradó, 2016/3. szám, október, 11. oldal.)

Ismét erősödni látszik kapcsolatunk a Szlovák Erdészeti, Vízügyi és Faipari Dolgozók Szakszervezetével a múlt év decemberében Besztercebányán lebonyolított vezetőségi találkozót követően (kölcsonös részvétel egymás sport- és szakmai versenyein). Sportvonalon már hagyományos az együttműködésünk lengyel, román és horvát kollégáinkkal.

Szakszervezetünk „örökzöld” témája a kollektív szerződés (k.sz.). Górász László főtitkár elmondta, hogy munkabizottságot alakítottak a vállalati k.sz.-ek begyűjtése

és elemzése feladatával, az ágazati kollektív szerződés legjobb megújítása érdekében. Azonban ő is, az elnök is hangsúlyozta: k.sz. ügyben a helyi, vállalati szint a legfontosabb. Kinek-kinek ott kell megtalálnia a helyi körülményeknek legjobban megfelelő megállapodásokat, a munkáltatóval folytatott interaktív, rugalmas tárgyalások folyamatán keresztül.

Folyamatban levő fontos feladat vállalati bizottságaink belső átalakítása, önállóságuk jogi, pénzügyi stb. fejlesztése is. Szervezeti és Működési Szabályzatunk aktualizálása részben emiatt is jelenleg szünetel.

Módosította viszont a kongresszus az EFDSz Alapszabályát, amiben – mint több más alkalommal is – dr. Csonka László ügyvéd működött közre nagy alaposággal. A módosítás az előbbieken már említett tagdíjcsökkentés mellett, az „EFDSz Tiszteletbeli Elnöke”

választásának lehetőségét iktatta be az alapszabályzatba, s ehhez igazította az érintett szövegrészeket.

A sport többször is érintett témájával kapcsolatban indokolt kiemelni szakszervezetünk legnagyobb éves rendezvényét: a Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokat. A nagy vetélkedőt 2016-ban immár a huszadik alkalommal bonyolítottuk le, az Egererdő Zrt. szíves és hathatós operatív támogatásával. Érdemes ezzel kapcsolatban ismét elővenni Híradónk 2016/3. számát és elolvasni a Sportnapokkal kapcsolatban megjelent nyilatkozatokat, visszaemlékezéseket.

Az idej, immár huszonegyedik nagy vetélkedőre augusztus 11–12–13-án Miskolcon kerül sor, az Északerdő Zrt. szíves támogatásával. A részletekkel kapcsolatban vállalati bizottságaink titkárai készséggel adnak felvilágosítást az érdeklődőknek.

Híradónk terjedelmi korlátai gátat szabnak a kongresszusi tudósítás folytatásának, az órákig tartó tanácskozás további részletezésének. A legfontosabbakat talán sikerült közreadni. A lap év közben is minden lényeges szervezeti eseményről hírt adott. (Például a 2016. október 26–27-i budapesti ÉSzt-EFDSz Munkavállalói Konferenciáról stb.).

Összefoglalóan az volt megállapítható, hogy lényegre törő, tartalmas, jó hangulatú tanácskozás volt. Befejezésül ide illik az elnökségi beszámoló megszívlelendő utolsó mondata: „Csak az összefogás hozhat szebb jövőt!” **Király Pál**

Találkozó Jánoshalmán

Élményekben gazdag, kitűnő hangulatú, szakmailag is tartalmas találkozót szervezett Nyugdíjas Bizottságunk elnöke, az EFDSz egyik alapító tagja: *Gilicze Péter* kolléga veterán tagtársaink részére Jánoshalma térségében. A találkozó bázisa a várostól kb. két kilométerre levő, szép akácerdőtől körülvett Király Lovastanya Panzió volt, egy hangulatos tavacska partján. A résztvevők száma 30 fő volt, az ország minden részéből, többségükben egykori szakszervezeti tisztségviselők.

Az első nap a megérkezés és elhelyezkedés napja volt. A panziónál *Gilicze Péter* és kedves felesége, *Marika*, valamint fiuk fogadta szeretettel az érkezőket. A *Gilicze*-család azután a távozás percéig a társaság mellett volt, s fáradhatatlanul és figyelmesen dolgozott idős tagtársaink testi-lelki jóléte, ellátása, kényelme, jó közérzete érdekében.

Ugyanez a koncentrált figyelem és fáradhatatlan munka jellemezte *Branner Lászlóné*, *Erzsike*, budapesti, központi irodánk mindent végző hivatalvezetője jelenlétét is. Megtetézve még a Budapestről, illetve a fővároson át vasúton utazók közlekedésének irányításával, segítségével is. Ugyancsak az előrelátó *Erzsike* gondoskodott – immár a program részeként – arról is, hogy a hosszú utazásban elgémberedett veteránok ne tespedő üldögéléssel üssék agyon a gyülekezés délutánját, hanem tagjaikat és kedélyüket is megmozgató, élénkítő *Mölkky*-játékkal.

A *Mölkky* leginkább a tekészéshez hasonlítható, bábudöntögető dobójáték, de jóval kisebb méretekkel. Szerényebb erőki-fejtést, de ügyességet kívánó szórakozás, ami persze a kuglizáshoz hasonlóan versenyszerűen is üzhető.

Az első, ismerkedési vacsora alkalmával *Dudás Péter*, a szakszervezet elnöke köszöntötte a résztvevőket a tiszta és minden szükséges kényelmi berendezéssel ellátott, úszómedencével és szaunával, inhalációs sóházikóval is rendelkező panzió éttermében.

A homokbuckák világa

Másnap, a találkozó tulajdonképpeni főnapján a résztvevők az idegenforgalomra alaposan berendezkedett Király Lovastanya személyszállító pados lovaskocsijain terepi bejáráson vettek részt a Parcelok–Kíleshalom térségében elterülő erdős homokbuckák világában.

Ez a kis körutazás maradandóan szép turisztikai élményt jelentett és hasznos szakmai tapasztalatokat, elsősorban azoknak a tagtársainknak, akik nem ilyen vagy hasonló természeti viszonyok között töltötték szakmai pályafutásukat. Köszönhető volt ez a sajátos tájkép szépségén túlmenően az útikalauz szerepét vállaló *Patócskai István* erdészeti vállalkozó helyismeretének. Továbbá annak, hogy erre az alkalomra csatlakozott a csoporthoz a 93 éves, de bámulatos fizikai és szellemi kondíciónak örvendő *Szeverényi István* kolléga, a KEFAG Zrt. Nyárjasi Erdészetének egykori, ma már természetesen nyugállományú vezetője is. *Pista bátyánk* az alföldi terepet kiválóan ismerő szemmel hívta fel a figyelmünket olyan érdekes kis részletekre, amelyeket különben észre sem vettünk volna.

Gilicze Péter, a Nyugdíjas Bizottság elnöke kitárt kapuban várta az érkezőket

Indul a sétakocsikázás

Velünk tartott a lovaskocsin a szintén bámulatos fizikai-szellemi kondíciókkal rendelkező 90 éves Makó Gyula is, aki aktív korában a Mátrai Áll. Erdőgazdaságnál dolgozott és szakszervezeti funkcionárius is volt.

A kis tanulmányút sikeréhez a kellemes nyár eleji időjárás mellett hozzátartozott az is, hogy a változatos, dimbes-dombos-gödrös-buckás terepfelszín növényzete az évszaknak megfelelő tavaszi-nyári eleji díszében pompázott. Az akácok illatos fehér virágfelhőbe borultak; a szürkészöld, évszázados korú boróka-csoportok között galagonyabokrok bontogatták lila-rózsaszín virágaikat; a csenkeszekkel és zuzmókkal borított talajszintben a kunkorgó árvalányhaj tengerét lengette a gyenge légáramlat, helyenként pedig a pusztai len kék virágai fokozták a virágszőnyeg pompáját, máshol a homoki nőszirm elegánsan karcsú, magas sárga virágai.

A telepített nemesnyárasok mértani szabályosságú parcellái mellett mozaikszerűen ott vannak az őshonos szürkenyár foltjai. Nem egy helyen láthattuk fenséges, hatalmas példányait is. Az erdőfelújításokban tapasztalhattuk, hogy az erdészet nagy gondot fordít a szürkenyár megőrzésére, sőt terjesztésére, mozaikos foltokban történő elegyítésére, területének növelésére.

66 éve nem találkoztak, most nagyon megörültek egymásnak: balról Szeverényi István (93) és Dózsa Lajos (86)

Tapasztalhattuk továbbá, hogy a hegyvidéki erdészek által nem igazán komoly fának tekintett nyárfa, valamint a tisztításokból-gyérítésekből származó vékony fenyőfa is fontos szerepet játszik a helyi, lakossági szükségletek kielégítésében: kerítés, karó, góré, ól, s még tűzifa is.

Átalakul az élet

Mindezt és az út homokjából felvert porfelhőket látva, eszünkbe jutott a 150 éve született Kaán Károly bölcsessége. Majd száz évvel ezelőtt, Trianon idején adta ki a jelszót: „Erdőt az Alföldre!” Ma pedig már talán rá sem ismerne a vidékre, az egykor a szakadatlanul mozgó-hömpölygő szaharai dűnékhez hasonló futóhomokjáról hírhedt illanosi tájra. Aligha gondolt azonban arra a nagy erdészeti politikus, hogy azok, akikért mindazt tette, amit tett: az emberek – eltűnnek a tájból. Számunkra, messziről jöttek számára megdöbbentő mementóként tűntek elő az erdőben az elhagyott, összeroskadt tanyák, a falromok, kerítés nélkül meredező kerítésoszlopok, az erdő által benőtt udvarok-kertek-szérűk, a ház előtti egykori kis virágoskertek maradék növényei.

Csodák csodájára ebben a letűnt világban itt-ott még feltűnik egy-egy öregember, idős asszony, egy kutya vagy macska társaságában, amúgy egyedül, az időtől és a szakadatlan munkától megnyomorodva. Ezek a matuzsálemek ki akarnak tartani a megszokott otthonukban, lepusztult portájukon utolsó órájukig. (Nekik vajon ki rendez nyugdíjas találkozót?). Az egykori tanyavilág átalakulása azonban éppen olyan, mint a selyemkóró terjedése: feltartóztathatatlan és talán visszafordíthatatlan.

Hasznos, szép élmény volt

Ezt a szakmai tartalom szempontjából is értékes napot egy emelkedett hangulatú baráti vacsora avatta valódi erdésznyugdíjas majálissá. Ezen Górász László főtítkáruk üdvözölte a társaságot, s köszönetet mondott a szervezés munkájában részt vett minden személynek a fáradozásáért.

A harmadik nap délelőttjén nyugdíjasaink szép emlékekkel és hasznos tapasztalatokkal gazdagodva, a kollegiális együvé tartozás érzetében megerősödve térhettek haza. A riporter is a főtítkár köszönőszavainak megismétlésével tesz pontot eme kis tudósítás végére. S persze azzal a reménnyel, hogy jövőre is lesz EFDSZ nyugdíjas találkozó – talán valahol északabbra. **K. P.**

Fotó: **Branner Lászlóné**

Fritsch Ottó erdész-méhész a saját könyve alapján azonosította be a területet

Bánhidi Béla főzte a nagyon finom halászlét

Nemcsak az erdőt becsülik – a fát is. Sajnos, ezen a területen is tapasztalhattuk azt az aggasztó jelenséget, hogy a Duna–Tisza-közének háborítatlan talajfelületeit, az erdők alját feltartóztathatatlanul és kiirthatatlanul ellepi a selyemfű, a selyemkóró. De láthattuk csemeteültetéses erdőfelújítások tavasszal megszántott talaján is frissen, tömegesen felverődni.

Van más gond is. Vezetőnk a Kiskunsági Nemzeti Park területéhez tartozó, védett galagonyás-borókásban érzékeltette, hogy milyen hatalmas mértékben csökkent a talajvíz szintje. Negyven évvel ezelőtt a buckagödrök alján leásva, egy méteren belül már összegyűlt egy kis tócsa 24 órán belül. Napjainkra a talajvíz szintje 20 méterrel mélyebbre került!

Láthattunk is csúcshárpadt akácfákat bőséggel a környéken, de helyenként már valóban megfeketedett, elbarnult koronájú feketefenyőket is. Mindazonáltal időről időre erdész-szemnek is tetszetős, szép erdeifenyves állományok is feltűntek.

2017 – Kaán Károly emlékévé II.

Az érdekképviselőt és Kaán Károly

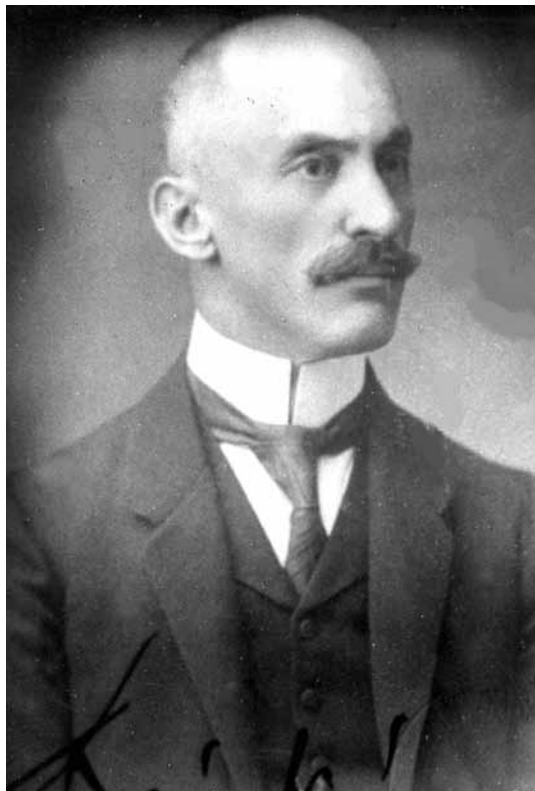
Kaán Károly sokat írt sokféle szakmai témáról, és róla is sokat írtak. Külön tanulmányt igényelne sokoldalúságának bemutatása. Kezdetként tanulmányozásához leginkább Farkas Lajos „Az erdők szerelmese, Kaán Károly élete és munkássága” című 2006-ban, az akkori Állami Erdőrendezési Szolgálat gondozásában megjelent monográfiája ajánlható. (Farkas Lajos Kaán egyik unokájának a férje volt. Így a családi archívum birtokában ő rendelkezett a legtöbb információval az életrajzi kötet megírásához.) Amint az eredmény mutatja, tökéletesen rendelkezett az ehhez szükséges személyes képességekkel is. A biográfiát néhai dr. Madas András DSc erdőmérnök lektorálta. Ennek során – ahol azt indokoltan látta – részben átdolgozta és kibővítette, ő is az aposztrofált személyiséghez méltó munkát végzett.

Egy elemzés 1935-ből

Szakszervezetünk szempontjából Kaán munkásságának talán az a része a legérdekesebb, amely az érdekképviselő-érdekvédelem témájával foglalkozik. Például „Gazdaságpolitikai feladatok” című, 1935-ben, az MTA anyagi támogatásával megjelent kis kötetében az „Államigazgatás és mezőgazdasági érdekképviselő” című utolsó, a IV. fejezetet erre a témára fordította.

A fejezetcím is azonnal elárulja, hogy nem közvetlenül az erdészeti érdekképviselőről van szó benne, hanem az akkori agrárium egészéről. Azt azonban már megtanulhattuk Kaánnal kapcsolatban, hogy ő a tollára tűzött témát mindig széles keretbe illesztve, összefüggésrendszerébe ágyazva veszte ki. S most is, mint általában, nem csak személyes tapasztalataira és saját kútfőjére, hanem bőséges hazai és külföldi szakirodalomra támaszkodva.

Tanulmányában „A magyar mezőgazdaság törvényes érdekképviselőteréről” szóló 1920. évi XVIII. törvénycikket elemzi; röviden a mezőgazdasági kamarai törvényt, az annak megalkotásától eltelt másfél évtized tapasztalatainak tükrében. Ebben nem foglalkozik a mai értelemben vett „munka világával”, a munkaadói és a munkavállalói érdekképviselővel.

A „szakszervezet” kifejezés a dolgozatban jószerével elő sem fordul.

Kissé kései kamara alapítás

Bevezetésképpen vázolja az érdekképviselői gondolat és gyakorlat fejlődéstörténetét a 19. század második felétől kiindulva az I. világháború végéig. Ebből is megállapítható, más forrásokból is kitalálható, hogy „az érdekképviselő” fogalma egy burjánzó, kusza történelmi-kronológiai dzsungelt jelent, amelynek tanulmányozása meglehetősen részletes történelmi, jogi, politológiai, esetenként szociológiai felkészültséget igényel. S talán élettapasztalatot is, a folyamatban történt bizonyos közvetlen részvételt. Kaán rendelkezett ezekkel a feltételekkel.

Dolgozatából és más forrásokból is kitűnik, hogy más társadalmi területekhez képest elég későn került sor az országos és a hét területi mezőgazdasági kamara felállítására. Ezt követően már csak a mérnöki (1923) és az orvosi (1936) kamarát hozták létre. Nem említve a II. világháború alatt felállított művész- és sajtókamarát mert azok éppen, hogy nem a szakterület védelmét szolgálták, hanem a faji törvények végrehajtását.

Viszonyítási alapként megemlítem, hogy első kereskedelmi kamaránkat a na-

póleoni háborúk idején franciák hozták létre 1802-ben Fiumében. A kamaráról, mint kötelező érdekképviselőről az 1868. évi VI. törvénycikk rendelkezett. Azonban már ezt megelőzően a Habsburg-abszolútizmus 1850-ben rendelettel felállította a kereskedelmi és iparkamarákat.

Rubinek és a földgazdasági érdekképviselő

Az 1920. XVIII.t.c. legfőbb előkészítője Rubinek Gyula (1865-1922) gazdasági, szakújságíró, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGB) igazgatója volt, sőt 1919-20-ban egy évig még földművelésügyi miniszter is. Kaán és Rubinek között a mind állami (FM), mind társadalmi (OMGE-OEE) vonalon fennállott közvetlen kapcsolat okán szívélyes lehetett a viszony. Ez érződik Kaán írásának hangnemén is.

Földes János erdőmesternek az „Erdészeti Lapok” 1906. évi XI. számában megjelent „Napi kérdések” című cikkéből megtudható, hogy Rubinek már akkor foglalkozott a földgazdasági érdekképviselőről szóló törvényjavaslat elkészítésével. Ebben tehát benne lett volna az erdészet is. Az 1920. évi törvényben azonban szakmánkról már szó sincs.

Sőt! Földes említett írásában az akkori nagyváradi gazdagylérsől szóló beszámolóból az tűnhetett ki, hogy az erdészethez még a mezőgazdasággal szemben is védekeznie kell az ún. nem feltétlen erdőtalajon álló erdők mezőgazdasági művelésbe vonásával, a semmit érő kopár területek odavetésével és hasznosítási kényszerével kapcsolatban.

Csőd és annak okai

Kaán tanulmányában a mezőgazdasági kamarák szervezetének, működésének stb. ismertetése után azt a következtetést vont le, hogy a kamarai rendszer az agráriumban végső soron csődöt mondott.

Felsorolja ennek okait is. A Földművelésügyi Minisztérium nem tekintette a kamarákat interaktív partnerének, hanem alárendelt közegének. Mellőzte is őket azon ügyekben, amelyekben szerepük lett volna véleménynyilvánítással, tanácsadással, feladatvégzéssel. Állami

Kaán Károly szobra
a Zalaerdő Zrt. nagykanizsai székháza előtt.
Fotó: Szakács László

pénzügyi támogatást nem kaptak. A szervezeti kiépítésükhöz szánt községi mezőgazdasági bizottságok életképteleneknek bizonyultak. A törvény megvalósításának kibontakoztatásához szükséges végrehajtási rendeletek elmaradtak. Az országos kamara és a területi kamarák közötti együttműködés hiányzott.

Szerencsétlen időpontra esett a törvénynek magának a megalkotása is. Az 1919-es kommun leverése után a törvényhozó nemzetgyűlésben helyet foglaló földbirtokos arisztokrácia allergikus volt az agráriumot érintő minden ügyre. S eleve bizalmatlanul kezelte a kamarákat, mert a hatalmon osztozni a legcsekélyebb mértékben sem kívánt semmiféle társadalmi autonómiával, még ha az részben állami funkciókat is ellátott.

Kaán – óvatosan – céloz is arra, hogy a mezőgazdasági kamarai törvényt a közérdek helyett igyekeztek osztályérdekek szolgálatába állítani. Mégpedig akként, hogy a közép- és nagybirtok alatti bir-

tokkategóriákban és a még lejjebb álló gazdatársadalomban ellentéteket szítson, és ezáltal gyengítse érdekérvényesítő képességüket.

Nem tetszett a birtokosoknak a kamarák módjára behajtható kötelező tagdíj, a kamarai járulék sem. Ez volt hivatott biztosítani a szervezet pénzügyi önfenntartását, ami a szervezeti autonómia egyik alaptényezője.

Nem érezték magukénak a kamarát a társadalmi-gazdasági hierarchia alsóbb szintjein állók sem, akikre már egyébként is a hivatalos és nem hivatalos szervek sokasága nehezült, s árasztotta el sokszor meddő tevékenységével és bürokráciával a falvakat. Kaán fel is sorolja ezeket a 93–94. oldalon, majd így folytatja: „Ez az állapot az ekként sokféle módon, túllontúl szervezett, igazgatott és boldogított gazdatársadalomban a kívánatos céllal teljesen ellentétes eredményt vált ki. (...) Emellett bizonytalanságban és tájékozatlanságban tartja a földműves lakosságot, mely nem tudja, hogy a sok intézmény és szerv közül melyikhez mivel forduljon és mit honnét remélhet?” (94. oldal.)

Féltékenységgel tekintettek a kamarákra a szakmai egyesületek is, mint bizonyos esetekben akár erőszakos fellépésre is feljogosított konkurenciára.

Mi volt Kaán elgondolása?

Ezzel az értékelő összefoglalással Kaán maradandó értékű történelmi tapasztalatokat hagyományozott az utókorra. De miben látta ő maga a szakmai érdekvédelem és -képviselő megoldását?

1920-ban közreadott „Erdőgazdaságpolitikai kérdések” című kis könyvében még egy országos erdőgazdasági tanács létrehozásában gondolkodott. 1935-ben már egyesületben. S nem az Országos Erdészeti Egyesületet jelölte meg, hanem az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet. Pedig 15 évvel korábban az OEE első, mérnök alelnöke, operatív vezetője volt. Az egyesület pedig az 1935-ig eltelt hét évtizede alatt bőven bizonyított az érdekérvényesítő dolgában. Megértjük azonban Kaán állásfoglalását, ha visszagondolunk a tíz évvel korábbi eseményekre, az egyesület őt eláruló szerepére. Ez bizony nem piros pont az OEE történelmében.

A történet folytatódott

Miként „zárult” ez a kamara-téma? Az 1935. évi erdőtörvény alapján való-

ban létrehozták a Kaán által tervezett Országos Erdőgazdasági Tanácsot, talán elfogadva az ismertté vált ötletet, de nem említve az ötletgazdát. Kaán azonban továbbra sem került az erdészeti politika és érdekvédelem közelébe, mert a földművelésügyi miniszter egy zempléni földbirtokost, báró Waldbott Kelement, az OEE elnökét nevezte ki az OET elnökévé.

Az életének hetedik évtizede körül járó, valószínűleg már halálosan beteg Kaánnak az Országos Természetvédelmi Tanács elnöki tisztsége jutott, nyilván az e téren elért klasszikus eredményei elismeréseként.

Az 1945-ös rendszerváltás után 1949-ig a régi kamarák nagyobb részét megszüntették, kisebb részét átalakították és új érdekérvényesítő rendszert hoztak létre. A szakszervezetek minden korábbinál nagyobb lehetőségeket kaptak. Az 1948 októberében lebonyolított XVII. országos kongresszusukon született döntés az ágazati szakszervezeti rendszerre történő átállásukról, nyilván már „sugallatra”. Ez már bizonyos lehetőségeket jelentett a személyi-dolgozói érdekvédelmen túlmenően szakmai-ágazati érdekvédelmi funkció ellátására is. Két év múlva azonban – a szociáldemokráciának az üzemi életből történt kiszorításával – ez a lehetőség elszállt. Mert, a költő (Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról, 1950.) szavaival élve: „mindenki szem a láncban”.

Mindazonáltal: a történet folytatódott...

Király Pál

Mit kezdünk majd a fával, amikor már nem fával fognak fűteni?

Beszélgetés Csóka Péterrel, a FAO Erdészeti Főigazgatóság Partnerségi és Közkapcsolatok osztálya vezetőjével

ErFa Híradó – Adódik a kérdés: Miért pont az erdő és az energia kapcsolatát emelte főtémává 2017-ben a FAO az Erdők Világnapjára?

Csóka Péter – Amióta az ENSZ Közgyűlés az Erdők Világnapját meghirdette, az együttműködő partnerséget alkotó 14 nemzetközi szervezet, amelyek az Erdészeti Partnerséget alkotják (Collaborative Partnership on Forests – CPF) igyekeztek mindig olyan témákat választani, amelyek valamilyen formában az erdő egy-egy olyan funkcióját, szolgáltatását, a közjóhoz való hozzájárulását járják körül, amelyek nem mindenki számára ismertek vagy egyértelműek. Tavaly például az erdő és víz kapcsolata volt a fókuszban, előtte a klímaváltozással foglalkoztunk. Minden évben van egy olyan téma, amelyre úgy gondoljuk, hogy érdemes föl hívni a figyelmet. A következő két évre vonatkozóan a közeljövőben kezdjük el az egyeztetéseket. Azt gondoljuk, hogy egy olyan témát kellene találnunk, amelyet a fenntartható fejlődési célok végrehajtását ellenőrző miniszteri értekezlet is a témájául tűzne ki. Ez a nap alkalom arra, hogy megszólaljunk, és elmondjunk egy-két alapvetően fontos momentumot az erdőről, ami nincs benne a köztudatban. Az energiával kapcsolatban két dolgot akartunk elmondani. Egyrészt azt, hogy a fa meghatározó szerepet játszik a világ energiatermelésében. A világ népességének egyharmada alapvetően a fától függ a mindennapi energiaigényének kielégítése terén. (Hogy ez jó vagy nem, az egy másik kérdés.) Ezt tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ahhoz, hogy ez fenntartható legyen, a fának fenntartható módon kezelt erdőből kell származnia. Másrészt az is lényeges, hogy milyen módszerekkel állítjuk elő az energiát. Azokban az országokban – főleg egyes afrikai országokban – ahol a fa a meghatározó energiaforrás, ott sajnos sokszor a technológia sincs magas szinten. Ennek a következménye egyfelől fölöslegesen sok alapanyag felhasználása, de olyan következménye is lehet, mint például az egészség nagyfokú romlása, mert a kezdetleges módon eltü-

zelt fának szennyező mellékhatása is van. Tehát nem feltétlenül több fát kell energiatermelésre felhasználni, hanem hatékonyabban kell hasznosítani. Fel akartuk hívni a figyelmet arra is, hogy az erdőnek az energiatermeléshez való hozzájárulása nem csak a fának az elégetésén keresztül valósul meg, hiszen ha a vízenergiára gondolunk, az a víz, ami az erőműveket hajtja, jelentős részben erdősült vízgűjtőkből származik. A megfelelő erdőgazdálkodás és az erdő vízgazdálkodása közvetlenül befolyásolja a vízenergia-előállítás lehetőségeit. Az ivóvíz esetében az erdő szerepét lassan kezdik belátni, el kell érünk, hogy ez más funkciók esetén is így legyen.

A harmadik dolog, amit el akartunk mondani, hogy az energia-felhasználást is befolyásolja az erdő, legyen szó fűtésről vagy hűtésről. Például a nagyvárosokban óriási temperáló hatása van az erdőnek, 3–5 fokkal is kedvező irányba tudja változtatni a hőmérsékletet. Ez érvényes a nyári hűtés vagy a téli fűtés esetében is. Ezek olyan hatások, amelyek nincsenek értékben, pénzben kifejezve, de rendkívül jelentősek, és ha az erdő és az energia kapcsolatot vizsgáljuk, akkor ezekre is figyelemmel kell lenni.

Beszélni akartunk továbbá arról is, hogy a legkezdetlegesebb energiatermelési módszereket is fejleszteni kell, tehát a nyílt tüzet, a tűzhelyeket. Megjelentettünk például egy könyvet a faszéntermelésről, amely felvázolja, hogy mekkora lehetőségek nyílnak a hatékonyság növelésére, hisz nagyon rossz hatásfokkal állítunk elő faszénet fából. De beszélnünk kell a so-

kadik generációs bioüzemanyagokról is, ahol fa lepárlásával állítanak elő korszerű energiafordozót. Erre jó példa a finnek Metsä csoportjának bioüzeme. Ez a cég minden energiaigényét a gyártási folyamat során keletkezett hulladékból előállított energiából fedezi, ezáltal közel nullszaldós energiafolyamatot tud kimutatni.

ErFa Híradó – Adódtak-e félreértések a kampány során?

Cs.P. – Előfordult, hogy félreértve vagy tudatosan olyan értelmezést adtak a mondandónknak, mintha azt sugallnánk, hogy több fát vágjunk ki az erdőből és tüzeljük el. Holott, mi pontosan az ellenkezőjét akarjuk mondani. A fa energiacélú felhasználása jelenleg megkerülhetetlen, de ez csak akkor vezet a fenntartható jövő felé, ha mind a fa fenntartható forrásból származik, mind pedig a technológia fenntartható. Az üzenetünk erről szólt.

ErFa Híradó – Bennem is az a benyomás alakult ki, hogy a fafelhasználást, és benne az energetikai alkalmazást kell előtérbe helyezni...

Cs.P. – Nem feltétlenül kell előtérbe helyezni, hisz napjainkban a világ faktermelésének felét gyakorlatilag energiatermelésre fordítják. Ez nem biztos, hogy jó. Ez azért ennyi, mert egyfelől nincs más energiaforrás, másfelől pedig rossz a konverzió hatásfoka. Ugyanennyi energiát jó technológiával kevesebb fa felhasználásával is elő tudnánk állítani. Az utolsó erdészeti világgal kongresszuson számos prominens személyiség tartott beszédet, többek között Göran Persson, volt svéd miniszterelnök, aki azt mondta, nagyon fontos tudni, hogy Afrika mennyi fát fordít energia előállítására, de akik a jövőt tervezik, azoknak azon kell gondolkozniuk, hogy milyen lesz a világ akkor, amikor ez már nem így lesz, vagyis mit lehet majd azzal a fával kezdeni, amit ma még eltüzelnek. Ez egy nagyon fontos és előremutató gondolat!

ErFa Híradó – Mit lehet tudni a jövő évi kampányról?

Cs.P. – Még nem tudom, de a tizenégyek elé a közeljövőben tesszük le a javaslatunkat. Ezt a résztvevők általában elfogadják, és a FAO erdészeti felelős főigazgató-helyettese és az ENSZ Erdészeti Fórum (UNFF) titkárság vezetője közös levélben ajánlja valamennyi ENSZ tagál-

lamnak. Ehhez mi filmeket, és egyéb tájékoztató anyagokat adunk. Április végén ültünk össze ecélből, és arra a következtetésre jutottunk, hogy leghelyesebb lenne a fenntartható fejlődési célok éves miniszteri felülvizsgálatával összefüggő témákat választani, ezért úgy döntöttünk, hogy 2018-ra az „erdők és fenntartható városok”, 2019-re pedig az „erdő és oktatás” témáját javasoljuk. Ezek természetesen csak javaslatok, de reméljük, hogy ahogy az elmúlt években is, úgy most is számos ország szervezi rendezvényeit e témák köré. Mi a magunk részéről mindent meg fogunk tenni, hogy ehhez segítséget nyújtsunk.

ErFa Híradó – *Külső szemlélőnek úgy tűnik, hogy a FAO nagyon elkötelezett a nők, a fejlődő országok mellett. Ez egyfajta érdekvédelmi kiállásnak tűnik...*

Cs.P. – Az ENSZ valamennyi intézményét, így a FAO-t is, a tagországok konferenciája irányítja. Az természetes, hogy a fejlődő országokra fókuszál, hisz' a FAO-nak három fő célkitűzése van, az éhezés megszüntetése, a szegénység felszámolása és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megvalósítása. Ebből adódóan a tevékenységének a fókusza ott van, ahol ezek a gondok a leg-erőteljesebben jelentkeznek. Ide összpontosítja a forrásokat és a tudásközpontokat. Az egész ENSZ-en belül nagyon fontos a női egyenjogúság kérdése. Ez folyamatosan napirenden van. Ez a két dolog azért kapcsolódik össze, mert a nők helyzete elsősorban azokban a térségekben hagy kívánni valót maga után, ahol alapvető megélhetési gondok vannak. Azokban a gazdaságokban, amelyek külterjesen és rendkívül alacsony jövedelmezőséggel működnek, ott a megélhetés biztosításában a nőknek óriási szerepük van. Gondoljunk csak a tűzifára! Az erdészet a statisztikák szerint világszerte 12 millió embert foglalkoztat. Ha hozzáadjuk a feldolgozóipart és a szürkegazdaságot, akkor ez mintegy 40 milliót tesz ki, ami még mindig egy nagyon alacsony szám. De ha ehhez hozzáadjuk azokat, akik energiacélú fagyújtással, faszén előállításával foglalkoznak, akkor ez a szám 850 millióra emelkedik, ráadásul ezek többsége nő. Ha az erdőnek az élelmezéshez való hozzájárulását is figyelembe vesszük, akkor kiderül, hogy az erdei gyümölcsök és más élelmiszer összegyűjtését is alapvetően nők végzik. Ugyanígy ha a gyógyszeriparhoz való hozzájárulást tekintjük, ott is alapvetően a női kezek munkája adja az eredményt. Tehát ezeken területeken

meghatározó a nők szerepe és az ő helyzetükkel kiemelten való foglalkozás objektív szükségszerűség.

ErFa Híradó – *A természetvédelem milyen helyet foglal el a FAO programjaiban?*

Cs.P. – A FAO nem természetvédelmi szervezet, de ahogy az előbb említettük, a három fő cél közül az egyik a természeti erőforrások fenntartható használatával foglalkozik. Ahogy azt az erdészetből jól tudjuk, védeni és fenntartható módon használni sokszor ugyanazt jelenti. A fajok sokféleségének védelme, az ökoszisztéma védelme, a természeti erőforrásokkal fenntartható módon való gazdálkodás gyakorlatilag elválaszthatatlanok egymástól.

ErFa Híradó – *A világ különböző részein ezeket a feladatokat milyen intézmények és szakemberek oldják meg?*

Cs.P. – A természet védelmének számtalan formája és eszköze létezik, vannak olyan országok, amelyekben kizárólag a természetvédelemmel foglalkozó apparátust hozták létre, a gazdálkodás különvállik, mások ettől eltérő keretek között oldják meg, különböző mértékig integrálva a funkciókat. A lényeg azonban nem a szervezet, hanem az, hogy ezeket a tevékenységeket ellássák. Például majd minden országban vannak nemzeti parkok, bioszféra rezervátumok, amelyek a természet védelmének sajátos intézményei, de a természet védelme nem csak ezeken a területeken valósul meg. A választott megoldás és intézményrendszer függ az adott ország természetföldrajzi adottságaitól, politikai, jogi és gazdasági rendszerétől is.

ErFa Híradó – *Mi az a Zöld Klíma Alap?*

Cs.P. – A Zöld Klíma Alap egy rendkívül fontos pénzügyi eszköz a hőmérséklet emelkedés 2 °C alatt tartására, ami főleg a Párizsi Egyezmény nyomán vált jelentőssé. Azt meg kell jegyeznünk, hogy nem Magyarországra „találták ki”, hisz mi OECD tagországgént a világ fejlettebb részéhez tartozunk, vagyis mi befizetők vagyunk. A Zöld Klíma Alap az alacsony kibocsátású, klímabarát fejlődést van hivatva támogatni. A FAO mint végrehajtó szervezet az 50–250 millió dolláros projektek kategóriájában tud részt venni az Alapból finanszírozott projekteken, és készített is számos pályázatot. A Bonni Kihívás és a New York-i nyilatkozat együtt kb félmilliárd hektár leromlott erdőterület rehabilitációját irányozták elő, ez egy olyan tevékenység, amely sikerrel pályázhat támogatásra a Zöld Klíma Alapból.

ErFa Híradó – *A globális fölmelegedés hatásai hazánkban is érezhetőek, lát-*

hatóak. Más országokban ennek milyen nyomai érzékelhetőek?

Cs.P. – Talán a legnyilvánvalóbb jelek a fajok északra vándorlása és a tengerszinthez képesti a fölfele tolódása. Ezek a hőmérséklet-emelkedéssel és a csapadékviszonyok változásával függnek össze, azaz az élőhelyek megváltoznak. Természetesen azonban, hogy a korábbi élőhelyek hasonló ütemben válnak az adott faj vagy fajok számára kedvezőtlené.

ErFa Híradó – *Az erdőtüzek?*

Cs.P. – Itt két dolog szembetűnő. A meteorológusok állítják, hogy a viharok gyakorisága egyre növekszik, ahogy a bennük felszabaduló energia is. Az erdőtüzek szakértői szerint az ún. megatüzek is egyre gyakrabban fordulnak elő, és egyre pusztítóbbak a szárazság és a magas hőmérséklet miatt. Ráadásul a kártevők vándorlása miatt sok a legyengült állomány, felszaporodik az éghető anyag mennyisége, ezek ugyancsak a tűzveszélyt növelik. Itt tehát egy láncolatról van szó, mely végső soron hatalmas tüzekhez vezet.

ErFa Híradó – *Ezekkel kapcsolatban van a FAO-nak stratégiája?*

Cs.P. – Azt hirdetjük folyamatosan, hogy a klímaváltozás mérséklését és a hozzá való alkalmazkodást csak együttesen lehet megvalósítani, nem szabad csak egyikre, vagy másikra összpontosítani. Nagyon fontos az üvegházhatás csökkentése, azaz ha a szénmegkötés növekszik és a kibocsátás csökken, akkor az egyfajta mérséklést eredményez. Ez azonban nem elegendő a problémák megoldásához, mert arra is szükség van, hogy az ökoszisztémáknak és mindenféle emberi rendszernek föl kell készülnie, hogy a megváltozott körülmények között is legyenek válaszaik, azaz alkalmazkodni tudjon. El kell gondolkoznunk, ha a hőmérséklet mondjuk fél fokkal emelkedik és a csapadék 100 mm-rel csökken, akkor ennek mi lesz a következménye. Erre példa a hazai lucok esete, amelyek száz évvel ezelőtt remekül érezték magukat, de ma már koránt sem. Ugyanez tapasztalható Európa számos részén, ahol több száz évvel ezelőtt fafajcseréket hajtottak végre különböző okból, ami akkor és utána egy ideig jól működött, de mára a feltételek megváltoztak. Fontos tehát, hogy ma olyan erdőket hozzunk létre, amik 1–200 év múlva is életképesek lesznek.

Zétényi Zoltán

A teljes interjú elolvasható a www.efdsz.hu és a www.forestpress.hu oldalon.

A gereznaszobrász, aki a világ legboldogabb embere volt

Magyarovics Károly preparátor beavatott a szakma titkaiba

Az esztergomi családi ház tetőterében kialakított dioráma közepén ülünk le beszélgetni a kényelmes fotelokba, hegyikecskék, fekete medvék és tucatnyi más állatfaj társaságában. Az illusztráció tehát testközelben van.

ErFa Híradó – *Úgy tudom, más foglalkozás felől indult. Mikor kezdte ezt a szakmát?*

Magyarovics Károly – 1994-ben váltottam ki az ipart.

ErFa Híradó – *De addig, hogy jutott el?*

M.K. – Erdészettel és vadászattal akartam foglalkozni, és gimnázium mellett elvégeztem a hivatásos vadászképző tanfolyamot. Még le sem érettségiztem a Ferenceseknél, de már vadörként állásban voltam Vértestolnán egy vadásztársaságnál. Minden nap kinn voltunk az erdőn, kész csoda volt. Én voltam a világ legboldogabb embere. Már gyerekkoromban is érdekelt az állatok kitömése, a preparálás. Volt Esztergomban egy idős bácsi, aki foglalkozott állatok kitömésével. Az ablakában ki voltak téve ezek a madarak. Engem úgy kellett onnan elrángatni, mert annyira lenyűgözött. Később jött egy vargabetű az életembe, az ismert Granvisus szemüveggyárba mentem dolgozni. Segéd munkásként kezdtem és tanműhelyvezetőként jöttem el. Közben kitanultam a látszerész szakmát.

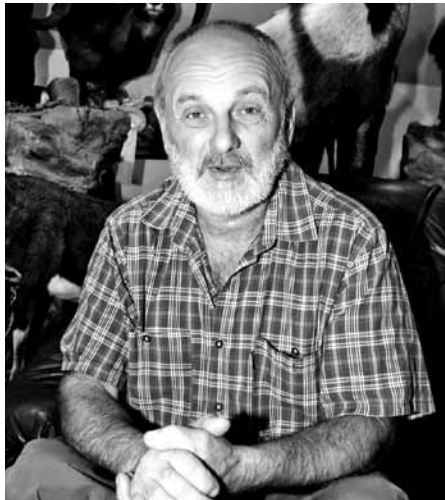
ErFa Híradó – *Az optika a vadászatban is játszik...*

M.K. – Valamennyire. Akkor jött a katonaság, utána visszamentem volna, de épp megszűnt a munkahelyem. Nős voltam, megszületett a fiam. Lassanként magam is elkezdtem preparálni. Jártam a Természettudományi Múzeumba, és igyekeztem ellesni a mesterfogásokat.

ErFa Híradó – *Fogalmazhatok úgy, hogy autodidakta úton lett a szakmának mestere?*

M.K. – Igen. Nagyon sokat köszönhetek Hidvégi Bélának (Ismert Afrika vadász, a Világ vadásza cím birtokosa. – Z.Z.), aki sok lehetőséget, megbízást adott. Akkoriban már részt vettem kiállításokon, és fölfigyelt a munkáimra. Arra készítetted, hogy még jobban elmélyedjek a dioráma készítésben.

ErFa Híradó – *Magyarán föladta a leckét.*

M. K. – Ez a jó szó! Ez olyan jól sikerült, hogy mára nemzetközi szinten is jegyzik a munkáimat.

ErFa Híradó – *Mi volt az első „áldozata”?*

M.K. – Gyerekként egy varjút tömtem ki, könyvek alapján. Tudtam, hogy drótot kell belefűzöm, hát a kerítésfeszítő dróttal próbálkoztam. Az eredmény csak annyiban hasonlított a madárhoz, hogy fekete volt. A következő már „komoly” vállalkozás volt, egy muflon, amit magam lőttem. Akkor már volt internet, onnan is tájékozódtam, milyen segédanyagok, modellek szükségesek a munkához.

ErFa Híradó – *Szakkönyvek voltak?*

M.K. – Egyetlen könyv volt elérhető. De ma már mondhatom, hogy ez a könyv csak arra jó, hogyha billeg az asztal, akkor betegyük a lába alá.

ErFa Híradó – *Milyen vegyszereket használ?*

M.K. – A kapható vegyszereket elsősorban a drága szőnyegek moly elleni védelmére használják. De a preparátumok takarítása rettentően fontos. Nem szabad a kártevőnek időt hagyni, hogy megvárja a vegyszeres kezelést.

ErFa Híradó – *A vadászok tudják, hogy a preparáláshoz miként kell megnyúzni a vadat?*

M.K. – Ezeket az alapfogásokat én is könyvből sajátítottam el. Ezt meg kell tanulni. A preparáláshoz speciális vágásokat kell alkalmazni például a fejnél is. Ha nincs túl messze az állat, akkor szívesen elmegeyek és megnyúzom. Ez utána többszörösen megtérül a munkám során. Ugyanis

sok hibát elkövethetnek, a leggyakrabban például a szem körülvágásával.

ErFa Híradó – *Hány muflonja ment rá, mire biztosan tudta a jó megoldásokat?*

M.K. – Jó pár...

ErFa Híradó – *Megvannak ezek az „áldozatok”?*

M.K. – Igen, de már átépítettem ezeket – nevet a mester titokzatosan. – Kaptak új bőrt, mert nem lehetett azt mondani, hogy szépek voltak. A szobor sem olyan volt...

ErFa Híradó – *Ezek szerint jó a megfogalmazás, hogy a preparátor egy szobrász. Mert a bőr csak kétdimenziós, a kész preparátum pedig már háromdimenziós és majd’ megszólal. De még maradjunk a „terepen”!*

Meglőtték a vadat, az első lépés a zsigereles, majd a nyúzás.

M.K. – A leggyakrabban elszállítják, hűtőbe helyezik, mielőtt megnyúznák. De – főleg a hegyi vadnál – általában a helyszínen nyúzzák meg. A hegyi kecskének például nem fogyasztják a húását. De ugyanígy a sörényes juhot is megnyúztuk és a húst ott hagytuk a keselyűknek. De Afrikában – érthető okból – az elefántot sem szállítják el, hanem helyben megnyúzzák. Az oroszországi barnamedvémmel is úgy jártunk, hogy két motoros szánnal sem bírtuk elszállítani, helyben kellett megnyúzni. Afrikában meleg van, az állat is meleg, és ha nincs hűtőház vagy nem lehet szállítani, nagyon kell sietni, hogy ne induljon meg a bomlás. Különböző az állatok bőre, amelyeknek vékony, azoknál hamarabb megindul a bomlás, könnyebben szakad a bőr, hullik a szőr. Grönlandon vagy az Északi-Sarkkörön más a helyzet. Ott sokszor azért nem tudjuk megnyúzni a pézsmatulkot, mert már megfagyott.

ErFa Híradó – *Mi lesz a sorsuk a csülköknek?*

M.K. – Ki kell körmözni a legutolsó ujjpercig. Nemcsak a csülkös vadnál, hanem a ragadozóknál is.

ErFa Híradó – *A következő lépés a szózás. Ha jól tudom, kétszer kell szózni...*

M.K. – Igen. Az első átázik, azt leöntjük és újból besózzuk.

ErFa Híradó – *Mi a szerepe azon kívül, hogy a nedvességet magába szívja?*

M.K. – Ma ez a legfontosabb. Régen tartósítottak is vele.

ErFa Híradó – Mi a következő lépés?

M.K. – Arra kell törekedni, hogy minél rövidebb idő alatt feldolgozzák. A sőt eltávolítjuk, és a tímár zsirtalanítja bőrt. Ez nagyon fontos művelet. Oldószerrel átmossa, majd végül benzines fűrészporbán átfogatja.

ErFa Híradó – Ez utóbbinak mi a szerepe?

M.K. – Szintén zsiroidó és szép fényt ad a szőrnek.

ErFa Híradó – Mi lesz kullancsokkal? Mert ha megnézzünk egy szőrben-bőrben akasztott állatot, az tele van élősködővel.

M.K. – Nagy részük már a sózásnál illetve a különféle oldószer fürdőkben elpusztul és kihull. De előfordul, hogy az Afrikából kapott bivalyokon még ott van a sok kullancsetetem.

ErFa Híradó – Mi a helyzet a bagóccsal?

M.K. – Az is elpusztul a sózás és áztatás során.

ErFa Híradó – Az nem zavaró, ha lyukas a bőr?

M.K. – Ezek kis lyukak, a szőr elfedi. Ez akkor zavaró, ha a vadász akar a szarvasbőrből egy szép kabátot csináltatni, és ott a sok heg vagy lyuk. Az ilyen csak mosóbőrnek jó. Északi országokban nincs ez a bőrbagócs.

ErFa Híradó – A tímár a vegyszerezésen kívül mit csinál még a bőrrel?

M.K. – Megnyújtja és elvékonyítja. A vastag bőrt nem lehet szépen ráilleszteni a szoborra. A bőr száradás során zsugorodik. Tudjuk az indiánkönyvekből, hogy ha valakit lassú kínokkal akartak megölni, akkor bevarrták marhabőrbe és az szép lassan megfojtotta.

ErFa Híradó – A tímártól visszakapott bőr hajlékony, rugalmas anyag. A következő a szobor elkészítése?

M.K. – Legelőször egy pozitív sablont kell kialakítani. Ez poliuretánból vagy gipszből készül, de lehet vegyes is. Amerikában, Ausztriában, Németországban kaphatók előre gyártott alapszobrok, sablonok. Ezekhez persze a legritkább esetben illenek a bőrök. Tehát ezeket át kell alakítanunk.

ErFa Híradó – Mint egy igazi szobrász.

M.K. – Pontosan. Erről vesszük le a negatívot. Ebbe öntjük be a kétkomponensű habot. Ez kitölti a sablont, és ezt még tovább alakíthatjuk.

ErFa Híradó – Ami azt illeti, elég macerás.

M.K. – Hát még régen! Akkor minden állathoz kellett egy önálló szobrot készíte-

ni, drótvázra föl vitt gipszből, és azt farigcsáltam a végső formára.

ErFa Híradó – Most milyen anyagból készül a szobor?

M.K. – Műanyag, poliuretán. Ez két komponensből álló, különféle keménységűre készíthető anyag. A test különböző részeit más és más összetételű, keménységű anyagból öntjük ki. Végül ezt könnyen lehet alakítani a természetes formákra.

ErFa Híradó – Korábban, amikor még nem volt poliuretán, mit használtak?

M.K. – Fagyapót és gipszet. Előtte meg szalmát vagy afrikot. Amikor még tényleg kitömték az állatot. Ma már preparálunk.

ErFa Híradó – Ez paradigmaváltás volt a szakmában. Mikor zajlott ez?

M.K. – A múlt század utolsó harmadában. Ebben a magyar származású, Amerikában élő Jónás családnak volt nagy szerepe.

ErFa Híradó – A merevítő fém és a lábak mikor kerülnek a helyükre?

M.K. – A menetes szárat a kiöntés előtt rögzítjük. Ezekre csavarozzuk az anyát a rögzítéshez. De előfordul, hogy a könnyebb szállításhoz csak egy vashüvelybe csúsztatjuk a szárat, így bármikor kiemelhető – mutatja a mester a mellső két lábára „érkező” zergét.

ErFa Híradó – Végül kész a szobor, akkor jön a munka legnehezebb vagy legizgalmasabb része, a bőr felhúzása?

M.K. – Először „fölp próbáljuk”, ahol kell megfaragjuk, vagy még ráteszünk, hogy az izmok domborodjanak, vagyis élménnyé tenni a preparátumot. Amikor minden stimmel, bekenjük ragasztóval és ráterítjük.

ErFa Híradó – A szobrot, a bőrt vagy mindkettőt kenik?

M.K. – Mind a kettőt. Eligazítjuk a bőrt és összevarrjuk különböző varrótechnikával.

ErFa Híradó – A varróút ehhez alkalmatlan. Milyen tűt használnak?

M.K. – Van aki az egyenes tűt, én a görbe tűt szeretem.

ErFa Híradó – Milyen a cérna?

M.K. – Különböző színű és vastagságú vakszolt preparátorcérnával dolgozunk.

ErFa Híradó – A szem beillesztése kritikus művelet...

M.K. – Nagyon. A (mű)szemet előre behelyezzük a szobor szemüregébe, beállítom és beragasztom. Ekkor helyezzük föl a szemhéjat is.

ErFa Híradó – A szempillák túlélnek a sózást és a tímárt?

M.K. – Ha jól csinálták, akkor igen. Úgy kell bánni vele, mint a hímes tojással.

ErFa Híradó – A műszemet hol szerzik be?

M.K. – Az üvegszemet Németországból és Amerikából, műanyagot Fehéroroszországban is gyártanak.

ErFa Híradó – Nincs két egyforma szemű állat...

M.K. – Vannak főtípusok, de valóban nagyon sokfélék színre, méretre.

ErFa Híradó – Egy másik kritikus rész a száj és orr...

M.K. – Két megoldás lehet: vagy mi alakítjuk ki, vagy veszünk műorrot, amihez lehet kapni. A bőrt aztán a szem és a száj körül tükkal rögzítjük, hogy a száradásnál el ne mozduljon.

Zétényi Zoltán

A teljes interjú olvasható a www.efdsz.hu

és a www.forestpress.hu oldalon.
Fotók: **Zétényi Zoltán**

Természetesebb életet az erdőben!

Ennek elérése, megmutatása, illetve megtanítása a célja a „Life in Forests”, magyarul „Élet az Erdőkben” projektnek. Mindezt egy hasonló nevű uniós program keretében, a WWF-fel együtt több magyar szervezet kívánja előmozdítani elsősorban a Natura 2000 erdőterületeken. A példaadás, illetve a tapasztalatszerzés szándékával a közelmúltban három tanulmányútra is sor került.

Először a Kiskunsági Nemzeti Park szervezésében Lengyelországban, egészen pontosan a „múltban”, a világörökség részét képező Bialowiezai-erdőben jártunk. Erről elsőre mindenkinek a bölény jut eszébe. Nem véletlenül, hiszen itt látszatra – de csak látszatra! – minden ZUBR, azaz bölény. A vendéglátó nemzeti park címerétől a szállodán át a sörig a bölény név a vonzerő. Nem is akármilyen, úgy hogy alighanem a több százezer látogató „kezelése” a legnagyobb kihívás. Részint mert a bölény nem birka, részint ugye még a szakértő turista is nem kívánt hatással lehet az amúgy majdnem érintetlen erdei életközösségre.

Bölény – pihenőben

Bár a látogatót – még az elkötelezett természetvédőt és erdészt is – elsősorban a bölény izgatja, azért él itt más is. Csak a nagyobbakat említve: Az 52 emlősfaj között ott a szarvas, az őz és ellenségük a farkas, a hiúz, a borz, a vidra és a hód, valamint számos denevér. Viszont kikopott a medve és valahogyan – mert a szigorúan védett területeken természetesen vadászni sem lehet – fogyóban a vaddisznó... No és a gerinctelenek mintegy 8000 faja.

Közeledve utazásunk tulajdonképpeni céljához, az őserdőhöz, a szövetes növények több mint 900 faja fordul itt elő, közte 26 fa- és 138 cserjefaj. Ezen kívül a virágtalan növények és gombák több mint 3000 faja, 200 féle moha, ennél is több zuzmó jelzi a biológiai sokszínűséget.

Ehhez képest ugye egy magyar erdő!... No, de Puszcza Bialowieska Lengyelországban, sőt Európában is csak egy van. Azaz valójában kettő, mert a határtologatás miatt a 150 ezer hektáros erdő nagyobbik fele az itt megmaradt vasfüggönyön túl, Belorussziában található. De azért így is van itt mit látni. Sőt, mire rácsodálkozni. És nem csak az előbb az első világháborúban kipusztított, majd 1929-ben visszatelepített bölényre,

Holtfa minden mennyiségben a Bialowiezai-őserdőben

a 4 ezer hektárnyi – amúgy megközelíthetetlen – rezervátumra, illetve a 10 ezer hektárnyi nagyon-nagyon védett erdőterületre.

A mai erdő az európai síkvidéket egykor borító lombhullató, illetve vegyes őserdő utolsó megmaradt darabja, amely a boreális és a mérsékelt öv határán található. Jellemzője a szinte hihetetlen mennyiségű holtfa magas aránya. No meg ami ezzel együtt jár. (Az más lapra tartozik, hogy erdőgazdálkodásról itt nem beszélhetünk. Sőt beavatkozásról is csak ott, ahol – a látogatható részekben – a turista testi épségét kell védeni. De a kivágott fa ott is marad!) Vagyis az időutazás, a látvány tökéletes és tanulságos.

Itt 8000 éve – majdnem – így van minden. Azért majdnem, mert „dokumentálva” csak 1386 óta van, amióta előbb a lengyel királyok, majd az ország elfoglalásai után német, orosz uralkodók vadászterülete volt, s mint ilyenre nagyon odafigyeltek. Ennek következménye például, hogy még az úgynevezett puffer zónában sincs magánerdő. Mert soha nem is volt. Ahogy fakivágás is csak háborús helyzetben, s még mezőgazdasági terület nyerése miatt is elvéve irtottak erdőt.

Ehhez képest a Felvidéken...

Selmec körül, ahova a második, – a Bükki Nemzeti Park által szervezett – tanulmányút vezetett, más a helyzet. A „dokumentálás”, a kezelés, a visszakövetés az itteni erdők esetében is megvalósult. Egyrészt ugye a mai rendszer és ennek közös történelmi előzményei miatt, másrészt az ezt megelőző bányászkodás faigénye miatt ismert az erdők előlétele. No és különbözősége mind a lengyel, mind a magyar erdőktől. Az adottságok, az arányok mássága miatt a viszony is másként alakult az erdőkhöz.

Kicsit a természetes is „másképp természetes”. Például a felújulás, vagy hogy itt nem volt szükség erdősítési kampányra,

Terepi bemutató a Bialowiezai bölényrezervátum mellett

ennek megfelelően az átalakítás is másképp merül fel, s némileg a szabályozás is más. A kitermelési kényszer is kevésbé nyomasztó. Ennek megfelelően például egyik vendéglátónk megengedheti magának, hogy a síkvidékről, az Ipoly és a Duna mellől teljesítse a kitermelési „elvárását”, illetve, hogy az értékesebb hegyvidéki erdeikben nyugodtan „közeledjenek a természeteshez”. (Arról, hogy a vad, pontosabban a vadászat hogyan befolyásolja ezt, nem esett szó. Ami biztos, van vad, de kerítés csak mutatóban...)

Hosszú utazásunk első hasznos állomása a badyni – nevében – őserdő. Erről bükkjein, jegenyefenyőin kívül azt érdemes tudni, hogy 1913-ban még Kaán Károly védette le, s ma már csak „jellegű”, hiszen 100 éve azért lett érdemes a védelemre, mert nyilván már akkor is volt mit védeni. Mára pedig gyakorlatilag minden beavatkozás tilos, s ennek megfelelően közeliek az őállapotok, az erdő illetve a fa életének minden fázisa a maga természetességében látható. (Külön érdekesség, hogy mód van a globális felmelegedés hatásának összehasonlító elemzésére: mi miért alakult itt, illetve a „kezelt” erdőkben.)

Szakmailag ugyancsak tanulságos annak a széldöntésnek a sorsa, amely 1947-ben lehetővé tette a mai Pro Silva szemlélet és gazdálkodás meghonosodását. Vagyis módunk volt látni mi lesz egy lékben 70 év alatt. Összegezve: a természet csodára képes... S bár végleges eredmény még nincs, a kihozatal, a gazdasági eredmény is versenyképes sávban marad.

A Kasivarova tölgyes őserdő rohamléptű bejárása után a helyi gazdálkodó erdésztől, Farkas Jánostól a szlovákiai folyamatos erdőkezelési tapasztalatokról hallottunk/láttunk előadást, aki – többek között – megállapította: a természetesség, az erre való átálláson többen, többfélét értenek, valamint, hogy nehéz lenne kőbe vésett szabályokat alkotni/számon kérni. Valamint, hogy – s ez összecseng a baranyai legfontosabb tapasztalattal – az átállás, a folyamatos erdőborítás elsősorban gondolkodást követel az erdésztől. A hatósági oldalon pedig nagyobb bizalmat és egyértelmű szabályokat. (Nyilván nem véletlen, hogy Szlovákiában a nagyobb mozgástér miatt népszerű az átállás. Valamint a gazdálkodás korlátozása miatt az ellentételezés országoként más és más.)

Közeledve a magyar határhoz Pocsuvaldó Pro Silva területe, illetve a palásti tölgyes megtekintése kínált már nálunk is közvetlenül hasznosítható tapasztalatokat. Ezek közül csak egy: szembesülés azzal, hogy 10 év alatt 1 fokkal nőtt a hőmérséklet, s évente 23–25 a trópusi napok száma, illetve, hogy hogyan reagál erre az erdő és kezelője: előny a természetesnél!

Baranya megint más

Sőt a folyamatos erdőborítást tekintve más-más kihívással kerül szembe az állami erdőgazdálkodó, a városkörüli erdők kezelője, vagy a nemzeti park. Nem is szólva a magán-erdőtulajdonosokról, akik számára itt is kínálatként szerepel az átállás megkezdése. (Nem véletlen, hogy „mellékprogramként” bemutattak egy filmet a legjobb, legtermészetközelebbi magán-erdősökről.)

A Mecsekerdő „hozta a formáját”. Mind a régi „hagyományos” erdeinek átállításában, mind a kényszerűségből öröklött volt bányászati véderdőben. Az előbbi területeken mondhatni természetes, hogy a nagyobb odafigyelésnek, szakértelemnek megvan a látszata. Az utóbbi helyek átállítása – kívülről legalább is –, reménytelennek tűnik. De hát – mint a volt erdősítő véderdőjének biztató példája bizonyítja – innen szép a győzelem.

Natura 2000 tapasztalatuk 10 éve van. Szándékaik hasonlóak. Területük 17 százalékán folyamatos az erdőborítás. Megvalósul az elmozdulás a szálalás felé.

Mindentől különbözik a Mecsek Pécs feletti déli oldala, ami tulajdonképpen parkerdő és kezelője az önkormányzati Biokom kft. Az ő minden itteni beavatkozásuk és be nem avatkozásuk heves szakmai és laikus reakciót vált ki. Neki a fő kihívás a folyamatos erdőborítás, ami a nagyarányú feketefenyő-pusztulás miatt nem egyszerű feladat. Kényszerből, mérnöki pontossággal szálalnak, közelítenek és küzdenek az erdőterület ember általi túlterheltségével. (Speciális helyzet: a behozott csemete a lajtos kocsis öntözés ellenére is vesztett a természetes felújítással szemben, vagy, hogy a holtfát egyáltalán nem viseli el a közönység...) Szóval nem egyszerű a helyzet.

Átalakító üzemmód a Mecsekben

Ugyancsak speciális a nemzeti park által kezelt erdők helyzete is. A volt, többnyire elhanyagolt tsz-erdőkben, illetve helyén kell/kellene – már csak a példaadás miatt is – felmutatni valamit. Utóbbi esetben a kerítések mögött még erős jövőbelátásra van szükség, de kétségtelen elindult valami. Sőt látszata is van. Ami az előbbi, öregebb erdőket illeti, ott az átállás van folyamatban, méghozzá gazdasági kényszer nélkül. Látszik is az elmozdulás. De az is látszik egy-egy lék esetében mekkora a különbség van-e kerítés, azaz vad, vagy nincs.

És még egy általános tapasztalat: a folyamatos erdőborítás elérése, de már az átállás is, nem csak az erdésztől követel nagyobb szak- és helyismeretet, gondolkodást, hanem már most felveti: nincs elég szakképzett dolgozó, illetve vállalkozó. Elfogytak az erdőműveléshez értő emberek. A közmunka pedig nem megoldás.

Nagy László

A szerző felvételei

Lembergben ülésezett az Európai Erdészek Tanácsa

Minden erdészettel kapcsolatos programban részt kell venni és véleményt kell nyilvánítani.

Az ukrajnai Lviv (az egykori Lemberg) városában, május 25-27-én, az ottani Ukrán Nemzeti Erdészeti Egyetemen tartották meg az Európai Erdészek Tanácsa (CEF) elnökségének soron következő ülését.

A helyszín kiválasztása nem véletlen, hiszen a CEF soros elnöke, az egyetem rektora prof. dr. Yuriy Tunytsya, aki egyébként Kárpátjáról származik.

Mint azt már a múlt évi 4. számunkban is megírtuk, a szervezet 2011. szeptemberében alakult a romániai Nagyszebenben. Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete alapító tag a román, a horvát, a moldáv, a bosnyák szervezetek mellett. Hozzájuk csatlakoztak azóta német, olasz, ukrán, orosz szakmai oktatási és kutatási intézmények, szervezetek. Meghívottként és félig meddig házigazdaként jelen volt a Lvov Régió Erdészeti és Vadászati Felügyelőség igaz-

gatója, Anatoly Deyneka valamint Moldova Köztársaság Erdészeti Tudományos Igazgatója, Dumitru Galupa.

Az ülésen Marian Stoicescu alelnök előterjesztésében megtárgyalták a szervezet éves akcióprogramját, a legfőbb célkitűzéseket, melyek az európai erdészetet és erdészeket érintik. Deklarálták, hogy minden olyan programban, mely az erdészettel kapcsolatos, részt kell venni és véleményt kell nyilvánítani. A legközelebbi ilyen jellegű fórum a „FOREST EUROPE” munkabizottsági ülés lesz Pozsonyban. Mivel a CEF regisztrált európai civil szervezet, megfigyelői státuszban, az ENSZ által rendezett ülésre meghívót kapott. Továbbra is fontosnak tartja a szervezet az erdészet önálló szervezeti egységként való megjelenítését az Európai Bizottság szervezetében. Ami, persze nem egyszerű dolog lenne, mivel a Római Szerződéshez kellene hozzájárulni, mely Alapokmányban „egy szó sem esik” az erdőgazdálkodásról.

Az ülés utáni sajtótájékoztatóon a soros elnök kiemelt témaként említette az Ukrajnát is érintő klímaváltozás okozta gyakori erdőkatasztrófákat és az ebből következő szemléletváltást. Szükségszerű a megelőzés módjainak tudományos összefogással való kidolgozása, az érintett országok részéről. Példaként említette a Kárpát-régióban tapasztalható problémákat.

Az ukrajnai eredményekről terepi bemutatót is tartottak egy Lemberg környéki erdőterületen, ahol egy 12 éves kocsányostölgy felújítás kezelését és egy

utazó. Sorompó itt is van az erdei útbemutatójánál. Viszont nincs a sorompó előtt vagy mellett leborított szemét.

A Lembergi Egyetem 2014-ben volt 140 éves. Hasonlóan a mi soproni illetve az egykori selmeci egyetemünkhöz, szép arborétum övezi és az épületek is a 19. század végi, közép-európai stílust követik.

Lemberg Nyugat-Ukrajna legnagyobb városa 700 000 lakossal. Óvárosa gyönyörű, bár középkori épület kevés van. A Szent György templom szomszédságában található a „Kávébánya” Kávéház, ahol a fölszinten vásárolni, két szinttel lejjebb „bányászni” lehet a kávébabot. Természetesen, közben a bányajaratokban kis társaságok, főleg diákok, fogyasztják is a nemes italt, a helyi söröket sem hanyagolva.... A „bánya” eredete az egyik hajdani bécsi kávéházhoz fűződik, amikor még alig ismerték a kávé, és azt hitték a derék bécsi polgárok, hogy a kávé valahol „szerecsenyek” bányászszák....

Az ukránok többsége görög katolikus, míg a lengyel királyság idejéből itt maradt lengyelek római katolikusok. A keleti részen inkább az ortodox egyház terjeszkedett.

Lemberg egyetemi és diákváros. Hat egyetemen folyik oktatás a városban. Tanulmányi időszakban 100 000 diák tanul itt.

Az erdészeti egyetemre 100 körüli az évente felvett diákok száma. Ezen kívül Kijevben van még erdőmérnökképzés egy nagy egyetem részeként, de az ittenit tartják igazán a képzés és a tudományos munka központjának.

Az EFDSZ részéről három tagú delegáció vett részt az ülésen, Dudás Péter elnök, CEF alelnök, Górász László főtitkár és Kovácvics Pál szakértő. Külön köszönet illeti a nemzetközi találkozót kapcsolattartó szervezőjét, Ihor Soloviy egyetemi tanárt.

A magyar delegáció tagjai kötelességüknek tartják, hogy segítsék az ukrajnai erdészek kapcsolatainak kiépítését a magyar szakmai intézményrendszerrel és a hazai erdésztársadalom tagjaival. **dp**

Fotó: **Kovácvics Pál**

elegyetlen bükkös nem homogén fafajú száraló erdővé átalakítását mutatta be az egyetem egyik professzora. A zuhogó esőben kezdődő, majd szárító napsütésben folytatódó bemutató érdekessége az volt, hogy a bontóvágás után feljött bükk újulat közötti hézagokba idén tölgy csemetéket ültettek. A gyertyán és a juhar jelen van, sőt mindkét területen fontos feladat a kezdeti visszaszorításuk. Bár nem hangzott el, e sorok írója szerint a hazai gyertyános-tölgyes klímával azonos dombvidéki terület volt a bemutató helyszíne.

A vörösfenyőt, mint elegyfaját is szeretnék ott meghonosítani. Ugyanennek fordítottját tervezik a kárpáti területeken, ahol a lombos elegy bevitelle lenne célra vezető az elegyetlen lucosokba.

Kommunikációs észrevétel, hogy az erdős, nyugat-ukrajnai területeken, az autóutak mellett mindenütt jelzik, hogy éppen melyik állami erdőigazgatóság és melyik rajon (talán a mi erdőgazdálkodásunknak felel meg) mellett halad el az

Egy értékes élet emléke

Nem egyszer írtam már le Híradónkban, hogy milyen nagy morális értéke van egy-egy szakmai előd munkássága megörökítésének helyi viszonylatban is, országos vagy éppen nemzetközi hatású személyiség esetében is. Ezek együttese határozza meg szakmánk társadalmi értékét, tekintélyét, arculatát.

Szép példája ennek Inokai Balázs erdőmérnök kollégánk nagymarosi nyugdíjasként alkotott könyve: a csinos kis kötetben „Vitéz Szekeres Károly” címmel erdész nagyatyja életét, munkásságát adta közre.

A kötet alcíme azonban legott azt is elárulja, hogy többről van szó, mint egy szeretve tisztelt nagyapa emlékének megörökítéséről, mert az így szól: „A MEVME utolsó elnökének élete».

A MEVME, vagyis a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete 1926-tól 1945-ig működött jelentős érdekképviseleti szerv volt, mindenekelőtt az alsófokú végzettségű szakembereké. (Mai felfogásunk szerint ez középfokot jelent.) Történetét Schweighardt Ottó erdőmérnök tárta fel a közelmúltban egy 2013-ban megjelent értékes kis kötetben, amint azt meg is írtuk.

Ehhez a történethez szorosan csatlakozik Inokai Balázsé. Amely azonban tartalmilag mást ad mint a MEVME-kötet: betekintést a tanulmányaikat még a vadászterdői szakiskolában megkezdő, majd Tatán folytató fiatalok életébe, a tatai gróf Esterházy hitbizományi uradalom mindennapjaiba. S természetesen elsősorban az ott államerdészeti jogutódnál szolgálatot teljesítő, az I. világháborús frontharcosi helytállásáért 1927-ben vitézzé avatott Szekeres Károly érdekfeszítő, nem egyszer drámai magánéletébe.

Inokai Balázs azonban nemcsak jó tollú, színes stílusú íróként jelenik meg a könyv kapcsán (már nem egyszer jelent meg így Híradónk oldalain is), hanem – meglepetésünkre – könyvszerkesztőként is. Még hozzá nem is akármilyenként.

A könyvnek ugyanis igen nagy értéke a bőséges és túlnyomó részben dokumentum-jellegű és értékű ábraanyag. Inokai kolléga ügyes, okos felhasználásával tette igen látványossá és érdekfeszítően tanulságossá a kis kötetet, hozzáértve az első-hátsó szép színes, képes karton borítóoldalakat is.

A kötet belvelei is színes nyomtatásúak; a halvány okkerbarna tónusú alapon fekete-fehér és színes képek váltogatják egymást.

Tartalmi részletekbe menni reménytelen vállalkozás volna – el kell olvasni.

A könyv egyik, talán a legnagyobb tanulsága: azért, mert valaki „csak” erdőőr vagy vadőr, kétéves szakiskolával a háta mögött, még lehet a szó nemes értelmében vett úriember, megjelenésében, életvitelében, magatartásában, egész lényének kulturáltságában és korrektségében. Azt bizonyára elősegítette a két világháború közötti tágabb és közvetlenebb társadalmi környezet, s a munkáltató elvárása is. (Egy kis képi illusztráció mindehhez a sok közül, a 49. oldalon: Szekeres vadászaton – nyakkendőben, ragyogóan fényes, tiszta csizmában. Meg kellett adni a módját.) Egy másik tanulság lehet a családi archívum és az

emléktárgyak fontossága a társadalom alapegységének életében. A hivatalos és magánjellegű iratok, levelek, fényképek, naplók, noteszek, háztartási pénztárkönyvek, vendégkönyvek, díjak, jelvények, kitüntetések stb. tiszta és rongálódás mentes állapotban való megőrzése, tudatos gyarapítása és továbbadása nemzedékről nemzedékre az utókor számára.

Ez nem (csak) magánügy, s nem kell hozzá sem nemesi rang, sem kastély. Hanem olyan emberek, mint vitéz Szekeres Károly és Inokai Balázs.

A kötet megjelentetéséért nem csak a szerzőt-szerkesztőt illetheti szakmai köszönet, hanem a kolofonoldalon feltüntetett közreműködőket is. Legfőképpen pedig a kiadót: a Vértesi Erdő Zrt.-t, Kocsis Mihály vezérigazgatót.

Király Pál

Rumicum

Tudja a T. olvasó, hogy mi a rumicum? Én is abból a 278 oldalas könyvből tudtam meg, amely „A Mecsek Egyesület Évkönyve a 2015-ös egyesületi évről” címet viseli.

A Baronek Jenő által szerkesztett kötet ilyen, számomra meglepő adata mindjárt a belső címlap hátoldalán, a kolofonoldalon tűnt a szemembe: ez már az ún. régi évfolyam 73. száma. Vagyis a sorozat mögött már ugyancsak tisztos múlt áll. Ügyvezető elnöke Ripszám István okl. erdőmérnök, az OEE vezetőségének oszlopos tagja. A Mecsek Egyesület székhelye Pécsen a Mecsekerdő Zrt. irodaházában található. Az örökös tiszteletbeli tagok névsorában pedig ott olvasható Káldy József, a Mecsekerdő Zrt. korábbi és

Keszi László, a mai vezérigazgatójának neve.

Az igen változatos tartalmú, mintegy harminc különféle témájú írást tartalmazó kötet részletesebb ismertetésébe nem bocsátkozhatom. Az előbbieken alapján azonban már nem meglepő, hogy nem egy erdészeti vagy azzal kapcsolatban álló olvasmányt is tartalmaz. Például Muth Endre gyémánt okl. erdésztechnikus Kantavári tölgyek című, színes fényképekkel bőven illusztrált tanulmányában iskola-példáját adja annak, hogy miként lehet a vállalati és a személyes múlt emlékeiből értékes erdészettörténeti dolgozatot alkotni úgy, hogy az a szakmán kívüliek számára is hasznos tudnivalókat nyújtson az erdőgazdálkodásról.

Vannak más, szakmai érdeklődésre számot tartható tanulmányok is: dr. Partos

Kálmán „A holtfa jelentősége az erdők természetessége szempontjából”; Komlós Attila „Természeti értékek a Duna mentén a Fekete-erdőtől Bécsig” stb.

Az álló A5 formátumú könyv nemcsak jó, de nagyon szép is; jó tartású fényes műnyomópapírra nyomtatták, amelyen jól érvényesülnek a fényképek, festményreprek stb. A tördelés szakszerű és ízléses. A hófehér papírra legalább 11–12 pontos nagyságú betűvel és szép, változatos – de nem túlcifrázott – tipográfiával nyomtatott szöveg könnyen, gyorsan olvasható.

Befejezésül mégis elárulom, hogy mi rejlik írásom címe mögött: fele rész Portorico rum + fele rész Unicum = Rumicum. Egy nagy mecseki „bakan-csos” turista, Antal Ervin találmánya és egyben kedvenc itala volt (Lásd a 171. oldalt.).

Király Pál

Halálozás

Dimény Imre halálára

Életének 95. évében Budapesten elhunyt dr. Dimény Imre (1922–2017) okl. agrármérnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, professor emeritus, egykori mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter.

Erdélyben, az egykori Háromszék megyei Korollón, született.

A szülőfalujával a kapcsolatot magas közéleti tisztségei idején is megtartotta. Dolgozott az egykori MSzMP központjában és ezt követően az Országos Tervhivatal Mezőgazdasági Főosztályának is volt a vezetője.

Megalakításától, 1967-től volt a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium (MÉM) vezetője. Miniszterként irányítása és felügyelete alá tartozott az erdőgazdaság és az ún. elsődleges faipar, s a hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális területek (szakoktatás, tudományos kutatás). A kortársak megítélése szerint „jó csapat volt a Dimény-csapat”. Amelyet végül is a szélesebb nyilvánosság előtt nem világos okokból maga a kádári vezetés számolt fel.

Tény, hogy az erőltetett, a parasztság nagy része számára ellenszenves termelészövetkezeti mozgalmat elfogadhatóvá tette az ún. háztáji termelés, valamint a kiegészítő melléküzemágak működésének lehetővé tételével, ami az ott dolgozók jövedelmi kondícióit a korábbiakhoz képest lényegesen javította (a vezető állásúakét mindenképpen).

Ezt az agrárpolitikai gyakorlatot a szovjet vezetők egyrészt féltékenyen, másrészt érdeklődéssel figyelték, magyarországi üzemplátogatási megnyilatkozásaikból kikövetkeztethetően. Mindazonáltal a termelészövetkezeti mozgalom folyamatos támogatása évről évre hatalmas összegeket nyel el. A támogatásból az állami erdőgazdaságoknak is ki kellett venniük a részüket. Az állami gazdaságokat viszont mintauzemekké fejlesztették.

Dimény Imrének valószínűleg szakmai meggyőződése is volt, hogy a mezőgazdaságban a nagyüzemeké a jövő. A nagy táblás, gépesített és kemizált földműveléshez, valamint a belterjes, intenzív, szintén nagyüzemi állattenyésztés megteremtéséhez viszont sokoldalú műszaki fejlesztés kellett. Ez volt Dimény preferált tématerülete és az is maradt idős koráig. Emlékeztetéseket voltak a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen (GATE, ma

Szent István Egyetem) az általa vezetett MTA Agrár-műszaki Bizottság rendezésében évről évre lebonyolított ilyen tárgykörű tanácskozások. Ezeknek értékes, új ismereteket nyújtó erdészeti és faipari szekciója is működött, dr. Horváth Béla soproni professzorunk gondozásában.

Az élelmiszergazdaság új jelenségei voltak abban a korszakban az agráripari kombinátok, továbbá a termelési rendszer fejlesztés valamint a vertikális termelési szerkezet kialakítása.

Szaktánc területén ezek megjelenése volt pl. a Nyugat-magyarországi Faipari Kombinát, valamint a hosszúfás termelési rendszer. Továbbá erdőgazdasági tájegységek mellett az elsődleges faipar zömét is magukba foglaló állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok létrehozása. (Az állami erdőgazdálkodás mai részvénytársasági rendszere is lényegében ezen a vállalati előzményen alapszik, természetesen átmenve az időközben szükségessé vált korrekciókon.)

A miniszteri posztból 1975-ben kényeszerű módon megválva, Dimény Imre a budapesti Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen folytatta pályafutását, 1975–1986 között rektorként, 1991-ig tanszékvezető tanárként, majd nyugállományba vonult. Professzor emeritus-ként, valamint különböző tudományos funkciókban azonban még ezt követően is tevékenykedett, egészen a közelmúltig.

Király Pál

Elhunyt Áprily Róbert

Tragikus módon, autóbalesetben vesztette életét Áprily Róbert okl. erdőmérnök, aki Süttön született 1944-ben, oklevelét pedig 1969-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása a Gerecse hegységhez, közelebről a Bajnai Erdészethez fűződött. Ez a termelői egyesület akkoriban még az egykori Telki Áll. Erdő- és Vadgazdasághoz tartozott és ahol fahasználati műszaki vezetőként kezdte meg munkálkodását. A továbbiakban erdőszektorszervező lett, és innen is vonult nyugállományba, de már a Pilisi Parkerdő Zrt. dolgozójaként.

Bizalomnak és nagy népszerűségnek örvendett munkatársai, dolgozói és lakóhelyi közössége körében. Mutatta ezt az is, hogy igen széles körű részvételt kísérve temették el Bajnán a római katolikus egyház szertartása szerint. Pályatársai részéről évfolyamtársa, Barátossy Gábor okl. erdőmérnök búcsúztatta.

MASZSZ: a dolgozói szegénység leküzdéséhez béremelésekre van szükség

Budapest, 2017. május 15. – A dolgozói szegénység leküzdésére további béremelésekre van szükség – mondta Kordás László, a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) elnöke a Policy Agenda által második alkalommal publikált létminimum számításokra reagálva.

Az elnök kiemelte: az átlagkereseteket tekintve a visegrádi országok (V4-ek) között Magyarország az utolsó helyen áll. Az eseményen bemutatott kutatás szerint tavaly havi 88 619 forint volt az egy felnőttből álló háztartás létminimum értéke, míg a tipikusnak mondható, két felnőttből és két gyerekből álló háztartásé havi 256 995 forint. A felmérést a Policy Agenda a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) korábbi módszertana alapján készítette, a kutatás elkészítését támogatta a Friedrich Ebert Alapítvány.

(MTI)

Trump felmondta a párizsi megállapodást

Kilép az Egyesült Államok a párizsi klímavédelmi egyezményből – jelentette be az elnök. Donald Trump a döntést a magas költségekkel és az ország iparát hátrányosan érintő előírásokkal indokolta. Közölte, hogy hajlandó tárgyalásokra jobb, fairebb feltételeket biztosító megállapodásról. Az elnök felidézte: a kilépéssel betartja választási ígéretét, és az amerikai érdekeket tekinti prioritásnak.

Sztrájkfelhívás

Sztrájkot hirdet július 17-re a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete (MKKSZ), ha nem tud megállapodni a kormánytisztviselők, önkormányzati köztisztviselők és közalkalmazottak béremeléséről a kormánnyal – jelentették be az MKKSZ képviselői.

Boros Péterné, az MKKSZ elnöke elmondta, a 610 ezer állami munkavállalóból mintegy 200 ezren 8–10 éve nem kaptak béremelést, az ő érdekükben kezdte most meg a szervezet a Magyar Államkincstár országos, megyei és munkahelyi szakszervezeteivel együtt a sztrájk előkészítését.

(MTI)

A Nyírbátori Erdészet központja

Szijács eltávolítása

Pillanatképek a Nyírerdő életéből

Hegyezett cölöpök

Teljes virágzásban az akác

Csada Miklós „vezető beosztásban”

A nyugati piac keresett választéka

Belső logisztika a fagyártmány üzemben

Kérgezés

Tölgyfa Gábor az erdei iskola tantermében

NYÍRERDŐ Zrt.

ERDŐK JÓ KEZEKBEN!

A NYÍRERDŐ, Nyírségi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság közel 60 ezer ha állami tulajdonban lévő erdőt kezel, két megye - Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg területén. A kezelt erdőterület felén az akác (Robinia pseudoacacia) az uralkodó fafaj, ezen kívül jelentős a tölgy és nemesnyár aránya.

akác szőlőkaró

TERMÉKEINK ÉS SZOLGÁLTATÁSAINK

kemény és lágylombos rönk,
facsemete,
támfa, karó és gömboszlop,
kertépítészeti termékek
tűzifa, (méterestől a kályhakészig)
fűrészáruk (műszáritottan és gőzölve is),
csaphornyos parketta,
erdészeti szaktanácsadás, tervezés,
vadgazdálkodás, vadászat szervezés

rúdmarat oszlop

dámszarvas világrekord

cölöpfa

térburkolat

szijácsmarat oszlop

NYÍRERDŐ Zrt.

H-4400 Nyíregyháza, Kótaji út 29.

Tel.: (+36) 42/598-450 Fax: (+36) 42/501-170

E-mail: marketing@nyirerdo.hu Web: www.nyirerdo.hu